

Prvi dnevi zimske sezone v Kranjski gorji

Za madžarsko tudi gorenjska kuhinja

Prvi holandski gostje bodo prispeli na Pokljuko in v Kranjsko goro v petek — Veselica v Planici in še kaj — »Spor« zaradi glasbe v novem hotelu

KRANJSKA GORA — Predsedstvo jeseniške občinske skupščine je čutilo potrebo, da po novinarski konferenci, ki jo je Kompas organiziral minul mesec, sklīče še en sestanek — da tudi s svoje strani pojasni nekatera vprašanja, ki so se pojavila neposredno pred novo zimsko sezono v Zgornjesavski dolini. Tako je v ponedeljek dopoldne v stekleni sobi novega kranjskogorskega hotela Prisank tekla beseda predvsem o tem, kako Kranjska gora pričakuje prve turiste, zakaj zapisi s Kompasove konference in nekateri dopisi občanov v časopisnih rubrikah za bralce so bili pobarvani tako, kot da ta kraj na zimo ni kaj prida pripravljen, medtem ko je v resnici zadeva nekaj drugačna.

Medtem ko je sneg zunaj ves čas vztrajno naletoval, je v sodobni hotelski sobi vodil triurno živahno razpravo predsednik občinske skupščine Jesenice Ludvik Slamnik, ki je najprej povedal nekaj splošnih ugotovitev o razvoju in problemih turizma v jeseniški občini. — Zadnji čas se je ustvarila polemika okrog 30-odstotnega povišanja cen za prevoze na žičnicah. Direktor zavoda za vzdrževanje žičnic tovarniš Cerne je pojasnil, da je bilo

to nujno zato, ker je vse do letos žičnica poslovala tako, da je z ustvarjenimi dohodki krila le osebne dohodke (ki so bili najnižji v občini) in materialne stroške. Tako je morala občina njeno dejavnost celo dotirati, tako da se je odpovedala vsem prispevkom iz ustvarjenega dohodka. Ker pa

je žičnica zavod z gospodarsko dejavnostjo, je v skladu z odločbo službe družbenega knjigovodstva sistem poslovanja vsekakor morala spremeniti. Kljub podražitvi pa bo žičnica še vedno poslovala z izgubo, saj so izračunali, da bodo v sezoni na sedežnici in štirih vlečnicah zabeležili 340 tisoč prevozov, za kar bodo prejeli 26 milijonov 700 tisoč dinarjev, medtem ko

Nadaljevanje na 2. strani 1

Skoraj polovico tujega denarja zamenjajo na Jesenicah

IZ NEDAVNO ZBRANIH in obdelanih podatkov o pritožbi tujih plačilnih sredstev na območje našega okraja v prvih devetih mesecih povzemamo, da je znašal devizni priliv 3.733 milijonov dinarjev oziroma 4.977.432 dolarjev. Sam devizni pritek iz turizma pa je v tem obdobju ocenjen na približno 3.303.000 dolarjev; do konca leta pa se bo ta znesek povzpela na približno 3.600.000 dolarjev.

Po posameznih krajih na Gorenjskem oziroma po njihovih bankah pa je bil pritek tujih pla-

čilnih sredstev v prvih devetih mesecih naslednji: Jesenice 1.752,8 milijonov dinarjev, Bled 515,6 milijonov dinarjev, Tržič 381,3 milijonov dinarjev, Kranj 105,9 milijonov dinarjev, Radovljica 16,7 milijonov dinarjev in Škofja Loka 3,6 milijonov dinarjev. Od celotnega deviznega priliva v ljubljanskem okraju je torej odpadlo na Jesenice kar 46,95 odstotkov, na Bled 13,81 odstotkov, na Tržič 10,21 odstotkov, na Kranj 2,84 odstotkov, na Radovljico 0,45 odstotkov in na Škofjo Loko 0,10 odstotkov. Pravkar navedeni podatki kažejo, da je bilo na Gorenjskem realiziranih 74,26 odstotkov celotnega priliva tujih plačilnih sredstev na območju našega okraja. Skoraj polovico celotnega priliva pa je bilo realiziranih na Jesenicah.

In še obrobni podatek. Odkup deviznih sredstev v okviru maloprodajnega prometa znaša v devetih mesecih 14.650.000 dinarjev. Za večji porast te postavke bi bilo nedvomno koristno, če bi razširili obmejni pas z veljavnostjo prehoda brez potnih dovoljenj za italijanske in avstrijske državljanke do Ljubljane. — P.

Del udeležencev posvetovanja o pripravah na zimsko sezono v Kranjski gorji

Seja občinske skupščine Tržič

Enotnejše gospodarstvo občine

Z združenimi sredstvi podjetij bi lahko uspešneje reševali nekatere skupne probleme občanov

NA SKUPNI SEJI obeh zborov občinske skupščine Tržič, ki je bila v ponedeljek, 16. decembra, je bilo na dnevnem redu toliko stvari, da so odborniki morali razpravljati o otroškem varstvu, o lovstvu, turizmu, trgovini in gostinstvu, o delovni storilnosti in gospodarjenju v podjetjih, pa vse do gradnje stanovanj, socialnega varstva, kmetijstva, urbanizma in podobno.

Vendar je nekaj skupnega pri vseh teh razpravah — ugotovitev, da v marsikateri dejavnosti primanjkuje enotnih načrtov in prijemov, primanjkuje dolgoročnih

zamisli. Prepuščanje podjetjem, da sama rešujejo stvari, onemogoča večje uspehe v korist občanov. Nadaljevanje na 2. strani 3

S seje okrajne skupščine Ljubljana

Smotrni in preiščljeni ukrepi

Ljubljana, 17. decembra — V prvi točki današnje seje okrajne skupščine Ljubljana so odborniki obravnavali problematiko turizma v našem okraju in se s tem v zvezi zavzeli za smotrne in preiščljene ukrepe na tem področju. Razprava sama je razen tega ugotovila, da je turizem v bistvu družbeni pojav in ga je zato treba kot takega obravnavati v sklopu številnih drugih gospodarskih panog (trgovina, obrt in podobno).

Prav tako so na današnji seji poudarili potrebo, da mora najti turizem ustrezno mesto tudi v statutih teritorialno samoupravnih enot, zavzeli pa so se tudi, da je utemeljen obstoj turistične zveze na območju našega okraja s priporočilom, naj te zveze postanejo medobčinske in da naj o konceptu njihovega dela razpravljajo občinske skupščine.

Delo skupščine SR Slovenije

Boljši odnosi občinske uprave do občanov

Ljubljana, 17. decembra — Včeraj se je pod predsedstvom /Janeza Hočevarja sestal organizacijsko-politični zbor republiške skupščine in obravnaval nekatera vprašanja organizacije in dela občinske uprave. Zbor je postavil te probleme na svoje zasedanje zato, ker je javnost v ustavni razpravi dala vrsto kritičnih pripomb na delo javne uprave, predvsem občinske.

Obrazložitev k poročilu o teh problemih je podal predstavnik IS dr. Pavle Rozman. Po razpravi, v kateri je razen številnih poslancev, med njimi je bil tudi gorenjski poslanec Stane Bizjak, sodeloval tudi podpredsednik skupščine dr. Marijan Breclj. Razprava je poudarila potrebo po boljših odnosih uprave do občanov, hkrati pa ugotavljala vzroke za sedanje stanje, zato je zbor sprejel priporočilo občinskim skupščinam z nekaterimi amandmaji.

Gorenjski poslanec Stane Bizjak je razpravljal o nekaterih pojavih korumpiranja v vrstah upravnih uslužbencev ter sodil, da bi bilo take pojave uspešno preprečevati s pravilnejšim kadrovanjem in ustrežnejšim nagrajevanjem.

— St. 5.

Seja UO gorenjske turistične zveze

Kdo naj razpolaga s turistično takso

Ni vseeno, kaj uzakonijo občinski statuti — Ogrožena sredstva za napredek in propagando turizma

NA SVOJI PRVI seji je novi upravni odbor Gorenjske turistične zveze načel tudi vprašanje turistične takse. Člani odbora so se odločno zavzeli za to, da s takso še v prihodnje razpolagajo turistične družbene organizacije. Težnja, da bi s tem denarjem upravljali drugi, posredniški organi, so označili kot škodljivo za napredek turizma in zelo daleč od sedanjih prizadevanj in predvidevanj na področju turističnega gospodarstva.

To vprašanje se je na Gorenjskem zaostriло potem, ko so nekateri občinske skupščine (zanimivo, da gre predvsem za turistično najbolj razviti: radovljiško in jeseniško) predvidele, da naj bi se

turistična taksa stekala v sklade krajevnih skupnosti češ da je nemogoče ločiti potrebe kraja in potrebe turizma v kraju. Turistični Nadaljevanje na 2. strani 2

V Kranjski gorji pravijo, da so pripravljeni za sprejem zimskih turistov in da bodo to dokazali takoj, ko bo zapadlo dovolj snega

Ob prazniku škofjeloške komune

Kmetijstvo, trgovina in turizem naj dobe mesto, ki jim pripada

Škofja Loka, 18. decembra — Letos praznujejo občani škofjeloške komune že trinajsto leto svoj

MILAN OSOVNIKAR

praznik. Na slavnostni seji občinske skupščine se bodo danes zbrali ljudski odborniki in poslanci, predstavniki družbeno-političnih organizacij in delovnih kolektivov v občini, udeležili pa se je bodo tudi predstavniki gorenjskih in treh sosednjih občin.

Ob letošnjem praznovanju bodo odprli novo otroško vzgojnovarstveno ustanovo na Novem svetu in nagradili za uspehe kolektiv MLIP Češnjica in šest zaslužnih občanov.

Ob prazniku škofjeloške komune je dal predsednik občinske skupščine MILAN OSOVNIKAR za »Glas« intervju o gospodarskih uspehih v občini.

Uspešen razvoj zadnjih petih let

»Z letošnjim letom zaključujemo obdobje petletnih nalog, ki smo si jih zadali v letu 1958. Raz-

Nadaljevanje na 2. strani 4

Občinska skupščina Kranj

PREDLOG STATUTA OBČINE KRANJ

Občinska skupščina Kranj in občinski odbor SZDL
Kranj sta na skupni seji 21. novembra 1963 sprejela

PREDLOG STATUTA OBČINE KRANJ

in ga dajeta v javno razpravo vsem delovnim in družbenim organizacijam in občanom.

Predlog statuta bo v javni razpravi do 28. februarja 1964; do tega dne naj občani ter delovne in družbene organizacije organizirajo javne razprave o tem dokumentu ter predloge in pripombe pisмено posredujejo komisiji za statut občinske skupščine Kranj. Z aktivnim sodelovanjem pri končni formulaciji statuta bomo dosegli, da bo le-ta dejanski odraz družbeno-ekonomskega stanja v občini in interesov ter hotenj občanov!

OBRAZLOŽITEV predloga statuta občine Kranj

Komisija za pripravo statuta občine Kranj daje danes v predhodno razpravo občinski skupščini in občinskemu odboru SZDL nov osnutek statuta občine Kranj.

Komisija, ki jo je izvolila občinska skupščina na eni svojih sej, je v tem času aktivno proučila ustavo SFRJ in SRS, kakor tudi gradivo javne diskusije ob razpravi o ustavi in hkrati tudi o občinskem statutu. Bivši občinski ljudski odbor je že izdelal osnutek občinskega statuta in o njem razpravljal. Vendar iz objektivnih razlogov ta ni bil zrel za javno razpravo, ampak je lahko služil kot solidna podlaga za osnutek statuta, ki je pred nami.

Prvi osnutek seveda ni mogel razčistiti nekaterih problemov, ampak so le-ti lahko dobili bolj določene formulacije kasneje, po sprejetju obeh устав. V novem osnutku je bilo potrebno podrobneje obdelati področje odnosa komune in delovnih organizacij in še posebej pri tem materialne odnose na tem področju. Točneje je bilo potrebno obdelati mehanizem lokalnih dajatev ter vlogo in mesto občinske skupščine, krajevnih skupnosti in prebivalcev pri odločanju o teh vprašanjih. Poleg tega je bilo potrebno razčistiti nekatera vsebinska vprašanja o skladih in sredstvih občine. Ze prvi osnutek je sicer predvideval nekatere sklade občine. Vendar je ta problem bilo potrebno obdelati tudi iz vidikov dosedanjih izkušenj dela nekaterih skladov, ki so že obstojali in vpliva občinske skupščine ter občanov na formiranje in trošenje teh sredstev. Zdi se mi, da je bilo pri vsem tem tudi potrebno obdelati nekatera načelna stališča glede nadaljnje smeri razvoja gospodarstva v občini. Pri krajevnih skupnostih pa je bilo potrebno še razčistiti njihov položaj in naloge, njihovo vlogo kot samoupravnih organizacij, ki delujejo na določenem področju in preko katerih omogočamo občanom neposredni vpliv na ekonomski družbeni razvoj komune.

Poleg naštetih je bilo treba obdelati še nekaj problemov s področja zadovoljevanja skupnih potreb občanov, javnosti dela, samoupravnih organov v komuni, dela občinskih organov in organov občinske samouprave. Zaradi naštetih problemov je skupščina naložila komisiji nalogo, da preden začnemo z javno razpravo o statutu občine, skuša te probleme nekoliko jasneje precizirati v samem statutu. Ali je komisija uspela to nalogo izpolniti, naj oceni današnje skupno zasedanje skupščine in občinskega odbora SZDL. Javna diskusija bo nedvomno dala konstruktivne predloge za bolj originalne in konkretno rešitve v razvijanju samoupravnega mehanizma in odnosov v komuni Kranj. Konstruktivni predlogi, ki jih bo dala današnja razprava in javna razprava v okviru samoupravnih organov v komuni ter posamezniki, bodo komisiji samo olajšali delo ob tončni redakciji statuta, ki naj bi ga skupščina po končani javni razpravi prejela.

Dovolite mi, tovarišice in tovariši, da s kratkimi besedami skušam analizirati ustavno diskusijo. To predvsem zato, da bi slabosti, ki so nas spremljale v času te razprave, v statutarni razpravi odpravili. Značilno za ustavno diskusijo v naši komuni je bilo to, da je v tej razpravi sodelovalo mnogo ljudi in da je bil za ustavne akte izredno velik interes občanov. Organizirane so bile številne javne razprave, predavanja, sestanki itd., na

katerih so se tolmčila ustavna določila. Vendar lahko ugotovimo, da so se ponekod razprave preveč oddaljevale od vsebine in zgubljale v velikih podrobnostih, tako da včasih ljudje zaradi samih podrobnosti niso dojele celotnega našega družbenega procesa. Številna vprašanja, ki so v ustavni razpravi izbijala, so se nanašala na pravico do dela, svobodo dela, dedovanje, zemljiški maksimum, enakopravnost in uveljavljanje žena, položaj žena itd. Čeprav so to pomembna vprašanja in so bila pozneje v ustavi drugače obdelana kot v osnutku, je bilo vendar vse premalo razprave o nadaljnjem ekonomskem razvoju.

Naslednja značilnost razprave je bila, da so se mnogo bolj poudarjala vprašanja o pravicah državljanov kot pa vprašanja iz dela samoupravnih organov, njihovega nadaljnega razvoja, položaja proizvajalca v samoupravnem mehanizmu itd. Zato menim, da bi ob statutarni diskusiji morali posvečati tem vprašanjem veliko več pozornosti in izhajati iz konkretnih analiz in stališč ter konkretnih statutarnih določil, ne samo občinskega statuta ampak tudi statuta svoje delovne organizacije in krajevne skupnosti in da bi ta statutarna diskusija morala mobilizirati vse sile in vse občane, da na svojem delovnem mestu in svojem kraju bivanja aktivno posegajo v razpravo o urejanju notranjih odnosov in problemov v občini in delovni oz. krajevni skupnosti, predvsem glede nadaljnega razvoja družbenih in ekonomskih odnosov.

Statut občine ni samo stvar posameznikov, ampak je stvar vseh delovnih ljudi občine in je zato v to diskusijo nujno potrebno pritegniti slehernega občana, da se nam ne ponovi napaka, ki je bila zapažena v času ustavne diskusije, in sicer da se v to razpravo ni dovolj vključeval vodstveni tehnični kader, vodilni kader v družbenih službah itd. Na splošno je bilo opaziti, da v času diskusije o osnutku ustave naša strokovna društva niso aktivno in organizirano nastopala v razpravi in razčiščevanju nekaterih vsebinskih in osnovnih problemov nadaljnega družbeno političnega razvoja. Zato so se nekateri vodilni tovariši zaustavljali le na nekaterih nebitvenih vprašanjih bolj s pozicij osebnega položaja kot s pozicij celovitosti družbeno političnega sistema, kot npr. na določilih o rotaciji, reelekciji, integraciji, kooperaciji itd. Ta vprašanja še danes niso povsem razčiščena in ljudem razumljiva.

Prehajam na kratko obrazložitev statuta občine Kranj. Občina kot temeljna družbeno politična skupnost, v kateri se zagotavljajo materialni in drugi pogoji za delo ljudi in za razvoj produktivnih sil usmerja in vsklajuje razvoj gospodarstva in družbenih služb, določa in razdeljuje sredstva za potrebe občine, ustvarja pogoje za zadovoljevanje materialnih, socialnih, kulturnih in drugih skupnih potreb občanov, vsklajuje posamezne in skupne interese s splošnimi. Zato se v občini ustvarjajo osnovni družbeno ekonomski pogoji za tak položaj človeka, ki zagotavlja samoupravnost in sodelovanje o vseh vprašanjih skupnega dela, razdelitvi družbenega proizvoda in vseh drugih vprašanjih skupnega interesa. Občina je družbeno politična osnova samoupravljanja občanov v občini in je hkrati osnova celotnega družbeno političnega sistema pri nas ter na tej osnovi predstavi telesa vseh ostalih družbeno političnih skupnosti izvirajo iz občine. Občina je hkrati tudi osnovna družbeno ekonomska skupnost, ki samostojno pla-

zra razvoj gospodarstva in družbenih služb ter razpolaga s sredstvi, katera ji pripadajo na osnovi zakonov in ustave.

Naša občina se je razvijala in krepla vzporedno z rastjo in krepljivo socialističnih družbenih odnosov. Leta 1945 je na področju naše občine delovalo 34 krajevnih narodnoosvobodilnih odborov. Tako visoko število krajevnih narodnoosvobodilnih odborov so zahtevale izredne razmere, ki so vladale v začetku naše razvojne poti. Leta 1946 se je na področju naše občine izvršila tako imenovana komasacija krajevnih ljudskih odborov tako, da se je pet krajevnih ljudskih odborov priključilo mestnemu ljudskemu odboru Kranj. Nova krajevna področja so po takratnih kriterijih štela od 1000 — 2000 prebivalcev, lahko pa tudi več ali manj, odvisno od krajevnih razmer in potreb. Pri tem so se tudi upoštevali vsi gospodarski, upravni in drugi momenti, zlasti pa načelo nedeljivosti katastrskih občin. Zaradi nalog, ki so jih imeli takratni ljudski odbori kot na primer obnova, boj proti spekulaciji, ukrepanje proti sovražnemu delovanju, agrarna reforma, odvzem premoženja sodelavcem okupatorja itd. so se morali okrepliti kadrovske in materialne, kar pa je bilo možno le s povečanjem njihovega teritorija. Tako imamo torej na območju naše občine v letu 1946 28 krajevnih ljudskih odborov. Ti odbori vodijo gospodarsko in kulturno izgradnjo, zagotavljajo zaščito javnega reda in upoštevanje zakonov in pravic državljanov ter vodijo delo državnih upravnih organov, imajo lastni proračun v okviru svoje pristojnosti, na podlagi predpisov višjih upravnih organov izdajajo samostojno svoje predpise itd. S sprejetjem zakona o ljudskih odborih leta 1952 se je uveljavila samoupravnost ljudskih odborov, za kar pa bi se morala zagotoviti večja materialna podlaga; ljudski odbori so se formirali v ekonomsko in geografsko močnejših in večjih enotah. Tako je prišlo na območju občine Kranj do nadaljnjih združenj ljudskih odborov, kar je imelo za posledico, da smo imeli na tem območju 11 občinskih ljudskih odborov. Pri določanju novih upravnih središč so se upoštevali: gospodarsko središče, poštni, šolski in matični okoliš, predvsem pa možnosti samostojnega ekonomskega in političnega razvoja. Z ugotovitvijo, da te občine niso imele zadostnih materialnih in političnih pogojev, smo leta 1955 uvedli nov komunalni sistem, kjer so se vse občine, razen občine Cerklje, združile v enotno občino Kranj. Leta 1959 se je priključila tudi občina Cerklje.

Iz navedenega izhaja, da občinska družbeno politična skunost kot organ oblasti ne more ustreči vsem direktnim kontaktom z državljani. Zato so se ustanovili posebni samoupravni organi, to je krajevni odbori oziroma krajevnne skupnosti, preko katerih občani lahko neposredno na svojem območju upravljajo z zadevami, ki so skupnega pomena in posredno vplivajo na oblikovanje politike občine kot celote.

Naš statut postavlja občino Kranj kot temeljno družbeno politično skupnost na svojem območju, v kateri se zagotavljajo materialni in drugi pogoji ljudi za razvoj produktivskih sil, usmerja in vsklaja gospodarski razvoj in razvoj družbenih služb, določa in razdeljuje sredstva za potrebe občine, ustvarja pogoje za zadovoljevanje materialnih, socialnih, kulturnih in drugih skupnih potreb občanov, vsklajuje posamezne in skupne interese s splošnimi, uresničuje neposredno družbeno samoupravljanje, organizira organe oblasti in družbenega samoupravljanja, organizira družbene službe, ki so skupnega pomena, zagotavlja pogoje za uresničevanje svoboščin in pravic občanov, ureja odnose, ki imajo neposreden pomen za občane v občini, odloča o splošnih pogojih za dejavnost komunalnih in podobnih organizacij, varuje zakonitost in varnost ljudi ter premoženja, zagotavlja javni red in mir in izvršuje družbeno nadzorstvo v občini. To so načela urejanja notranjih in medsebojnih odnosov v komunih, ki jih urejuje ta statut. Občina bo skrbelo in razvijala vse samoupravne funkcije na vseh področjih družbenega življenja ter zagotavljala pogoje za normalni razvoj samoupravnega mehanizma na področju celotne občine. Ta statut urejuje in nakazuje našo razvojno pot v občini ter hkrati zagotavlja in ustvarja pogoje za neposredno sodelovanje vseh občanov pri razvijanju samoupravnega mehanizma tako neposredno kot posredno preko svojih predstavniških in drugih samoupravnih organov v komunih.

Osnovni cilji in politika naše komunne je obrazložena v posebnem uvodu, kajti v posameznih členih nismo bili v stanju v podrobnosti navedeti oziroma določati nekatere naloge, ki izvirajo iz položaja naše komunne. Zaradi tega smo se odločili, da v uvodu skušamo opredeliti nekatere osnovne značilnosti položaja naše občine in nakazati tudi smer nadaljnega gospodarskega razvoja kakor tudi razvoja na področju zadovoljevanja skupnih potreb občanov. Zaradi tega smatram, da bi v javni diskusiji morali posvetiti posebno pozornost temu uvodu, ki je sestavni del našega statuta. Pri konkretizaciji posameznih problemov bi morali opredeliti mesto in vlogo posameznih vprašanj, ki naj jih zajame uvod oziroma statutarne materije.

Ni slučaj, da smo v uvodu posebno poudarili razvoj naše industrije. Razumljivo je, da bomo v občini pri nadaljnjem razvoju produktivskih sil posvečali posebno pozornost, zlasti z ozirom na sedanjo ekonomsko strukturo občine, razvoj industrije, ker le-ta že doslej ustvarja pretežno del celokupnega družbenega proizvoda. Pri razvoju industrije bomo morali posvetiti posebno skrb osnovni industriji: elektrotehnični, gumarski, kemični, kovinski, obutveni in tekstilni in jo razvijati na osnovi najnovejših znanstveno-tehničnih doganj. Hkrati pa bo treba posvečati ustrezno skrb vsej ostali spremeljajoči industriji, ki ima vse pogoje za razvoj tako zaradi obstoječega strokovnega kadra, kakor tudi zaradi potreb tržišča, dostopnosti surovin itd. V uvodu ni našeta industrija po njeni obseznosti, številu zaposlenih, pomembnosti itd., ampak je našeta po abecednem redu, ker smatramo, da nobeni industriji ne moremo dajati posebne prednosti, ker je vsa razvijajoča se industrija interesantna in važna in v svojem nadaljnjem razvoju ne more biti noben delovni kolektiv v občini v privilegiranem položaju glede kreditne politike itd. Privilegiran položaj in prednost si posamezni kolektiv pridobi le z rezultati lastnega dela in z uveljavitvijo črna ter v mednarodni delitvi dela.

Industrija naše občine ustvarja 73,7% družbenega proizvoda in je zato razumljivo, da ji bomo v bodoče morali posvečati posebno skrb. S tem pa ni rečeno, da ostale panoge našega gospodarstva ne bodo deležne enake skrbi. Najbolj pomembno od stanja in razvoja industrije na našem področju, je

odvisen tudi razvoj ostalih panog našega gospodarstva. Ko ocenjujemo in določamo politiko v razvoju naše komunne, ne smemo prezreti dejstva, da se je v letih 1957 — 1962 materialni položaj naše občine bistveno okreplil. Tako nam podatki kažejo, da je brutoprodukt družbenega sektorja gospodarstva narasel od 33,5 milijarde na 57,3 milijarde din, kar predstavlja, da se je družbeni brutoprodukt dosegel za celih 23,7 milijarde din, ali za 70,5%. Narodni dohodek prav tako družbenega sektorja gospodarstva se je povečal v istem obdobju od 16,5 milijarde na 23 milijard dinarjev, ali za 39,6%. Na tak gospodarski vzpon na področju družbenega sektorja gospodarstva so vplivali nekateri pomembni činitelji. Predvsem moramo upoštevati, da smo v tem obdobju investirali samo v osnovna sredstva, to je v modernizacijo naše industrijske proizvodnje, preko 14 milijard dinarjev. Zanimiva dejstva je, da so deležena sredstva gospodarskih organizacij v komunih v višini 9 milijard dinarjev, kar pove to, da se je materialna baza z vse večjo decentralizacijo sredstev od leta 1957 naprej močno krepla. Vsekakor bomo morali v bodočem našem gospodarskem razvoju vse bolj upoštevati moderne procese proizvodnje, uvažati boljše organizacijo dela, posvečati večjo pozornost domačemu in tujemu tržišču, izvajati tako investicijsko obliko, ki bo lahko hitro dajala boljše ekonomske rezultate. Posvečati bomo morali vse večjo pozornost skrbi in rasti strokovnih kadrov, ki bodo sposobni zamotane tehnološke procese hitro in elastično reševati ter ustvarjati boljše pogoje za večjo proizvodnjo. Istočasno ob naporih za večjo proizvodnjo in za ekonomičnejše koriščenje materialnih sredstev bomo morali posvečati mnogo večjo pozornost problemom delitvenega sistema in izdelavi principov, ki bodo materialno stimulirali našega neposrednega proizvajalca pri večji produktivnosti dela, kajti položaj naše občine terja, da moramo pri večji produktivnosti ustvarjati večjo proizvodnjo in pri večji proizvodnji in večji produktivnosti ustvarjati tudi višje osebne dohodeke kot smo jih doslej. To mora biti naš cilj in samo to je lahko naša politika, na osnovi katere bomo ustvarjali boljše materialne pogoje za življenje in delo našega delovnega človeka.

Vse to so intencije, ki jih naš statut tako v uvodu kot celotni statutarne materiji postavlja v ospredje kot osnovno značilnost ekonomskega razvoja naše občine.

Za razvoj gospodarstva ima seveda tudi občina svoje posebne namenske sklade, ki imajo predvsem za cilj, da pospešujejo ekonomičnost našega gospodarstva in s tem pomagajo ustvarjati večjo materialno osnovo naše občine. Sredstva skladov se razdeljujejo po programih in smernicah, ki jih določa občinska skupščina na principu ekonomičnosti in se bodo zato v principu delila preko javnih natečajev. Sredstva iz skladov se praviloma dajejo kot krediti in se vodijo pri komunalni banki, katere opravila tudi vse strokovno tehnične posle. Za sklade, ki nimajo značaj kreditov, opravlja strokovno tehnične posle oddelček za finance občinske skupščine, upravlja pa jih upravni odbori, s čimer je zagotovljena na eni strani enotnost finančne politike in tehnike, na drugi strani pa družbeno upravljanje oz. kontrola. Zato se postavlja pred organe upravljanja skladov, da morajo dajati občinski skupščini na njeno zahtevo občanska poročila, letna pa obvezno hkrati z obrazložitvijo zaključnih računov.

Pri kreditni politiki moramo v celoti zagovarjati stališče, da morajo biti sredstva ekonomsko naložena in da čimprej dajejo ekonomske rezultate. Zato tudi občinski statut predvideva, da se sredstva, ki se ustvarjajo na področju občine, lahko združujejo, seveda po naprej določenih programih in načrtih, ki jih želimo doseči, tako na področju kreditiranja gospodarskega razvoja, kakor tudi na področju razvoja skupnih potreb naših občanov, to je na področju družbenih služb.

Med drugim se v občinskem statutu tudi določa, da lahko občinska skupščina uvede krajevni samoprisepek za del območja ali za celotno območje, če smatra, da je to potrebno in potrebno. Vendar se krajevni samoprisepek lahko predpiše le takrat, kadar se zanj izreče več kot 50% volivcev območja, za katerega je bil krajevni samoprisepek predpisan in se lahko uporabi samo za tiste potrebe, za katere je bil predpisan. Nadaljnji razvoj naše občine temelji tudi na drugih panogah gospodarstva, ne samo industriji, kot npr.: kmetijstvu, gozdarstvu, trgovini, obrti, gostinstvu, turizmu itd. Za nadaljnji gospodarski razvoj občine seveda ni odgovorna samo občinska skupščina, ampak vsi samoupravni organi in vsi občani. Zato je zanimivo dejstvo, da statut določa, da mora občinska skupščina, ko sprejema program razvoja posameznih področij, obvezno ta program dati v javno razpravo in da mora upoštevati priporobe javne razprave. Kolikor jih ne upošteva, mora skupščina sorojiti stališče do teh pripomb in jih sporočiti samoupravnim organom, ki so te priporobe posredovali oz. zborom volivcev. Za razvoj zasebnega sektorja statut postavlja enake pogoje kot za družbeni in skuša tudi ta sektor, tako na področju kmetijstva, gostinstva in obrti vključevati, kot sestavni del celotnega našega gospodarstva in ne kaže nobenih razlik ali posebnih razmerij do zasebnega sektorja kakor to, da terja od njih enake kriterije uporabe sodobne znanosti in tehnike v proizvodnji in da upošteva njihov dohodek na bazi vloženega dela. Več bo govora o razvoju posameznih panog našega gospodarstva pri posebnih razvojnih programih, ki jih bo pripravila občinska skupščina in dala v javno razpravo.

Enako politiko bomo zagovarjali v komunih in vseh procesih gospodarske integracije. V statutu se jasno izraža, da ne bomo zapirali občinske meje, ampak bomo dovoljevali in podpirali vse pozitivne procese integracije, kooperacije delovnih kolektivov na vseh področjih s tem, da zagotavljamo tistim delovnim kolektivom, ki živijo in delujejo na območju naše občine enake pogoje za njihov nadaljnji razvoj, s tem da se sredstva, ki jih ustvarjajo na tem področju, uporabljajo za potrebe razširjene reprodukcije v okviru obstoječih samostojnih obratov. To pomeni, da se bomo prizadevali zagotoviti materialne pogoje za samoupravnost organov ekonomskih enot oz. delovnih obratov in da se bomo hkrati borili proti tendencam monopolizma, monopolističnih teženj v nadaljnjem našem ekonomskem razvoju.

Za razvoj samoupravnosti na področju družbenih služb je značilno, da je občina v preteklosti vlagala za razširjanje materialne osnove velika materialna sredstva. To se kaže na vseh področjih, tako v zdravstvu, šolstvu, kulturi, socialnem varstvu itd. Vendar nemoremo trditi, da je že vse urejeno in tudi

statutarna materija zelo jasno poudarja stanje in pomembnost teh služb s tega vidika, da so te institucije potrebne še posebne skrbi, tako v organizacijskem in kadrovskem pogledu kakor v pogledu zagotavljanja materialnih pogojev za normalni razvoj. Priporočiti moramo, da je razvoj družbenih služb v okviru naše občine odvisen od dejanskega materialnega položaja in da ne moremo na tem področju prehitovati rasti kakršno nam lahko zagotavlja nenehni razvoj materialnih pogojev, ki lahko zagotavljajo tudi razvoj družbenih služb kot samostojne samoupravne enote naše komunne. Samoupravnost na področju družbenih služb se namreč mora podrežati določenim družbenim smotrom in materialnim pogojem za njihovo delo in razvoj, ker te institucije niso same sebi namen, ampak ustvarjajo pogoje za zadovoljevanje skupnih potreb občanom. Le-tim so te institucije namenjene in le-ti lahko ustvarjajo in dajejo pogoje za njihovo normalno delovanje, njihov razvoj in za ustanavljanje novih institucij.

Ze v dosedanem razvoju kranjske občine smo v letih 1957 — 1962 videli nekatere značilnosti in sicer:

- razširitev materialne osnove za pretežno večino osnovnih dejavnosti
- prehajanje posameznih služb iz organizacije državne uprave v samostojno družbeno dejavnost in s tem v zvezi uvajanje oz. bistvena izpopolnitev sistema družbenega upravljanja
- znatna investicijska vlaganja v objekte s področja družbenih služb
- prenašanje upravnih pristojnosti s širših politično teritorialnih enot na občino itd.

Posledica teh činiteljev je v večini služb tudi številčni porast zaposlenega kadra, v mnogih primerih pa tudi porast njegove strokovne usposobljenosti in prizadevnosti, kar oboje zlasti v zadnjem obdobju spodbuja na nekaterih področjih tudi spremembe v sistemu financiranja določenih služb ter spremembe v načinu nagrajevanja. Mnoge dejavnosti s področja družbenih služb, ki so bile v letu 1957 organizirane še v sestavu državnih organov, vodene administrativno in financirane iz proračuna, upravlja sedaj delovni kolektiv sam po posebnih organih družbenega upravljanja; sredstva za financiranje pa si delovne organizacije tega področja tudi že pretežno zagotavljajo preko proračuna občine, nekatere celo z zaračunavanjem uslug na ekonomski osnovi, druge pa po objektivnih merilih, ki so pomembna za določanje obsega in kakovosti njihove dejavnosti. Vsekakor je naš cilj, da ob povečanju produktivnosti dela, ob povečanju osebnih dohodkov, skušamo doseči, da stroške za usluge, ki jih opravljajo razne institucije v komunni, nosijo državljani sami, ker le na ta način se približujemo ekonomskim in drugim pogojem našega življenja. To so tudi intencije našega statuta in mislim, da bodo vprašanja udeležbe občana pri financiranju skupnih potreb v občini deležna v javni razpravi posebne pozornosti. Pričakujemo objektivno oceno in tudi koristne predloge za rešitev čisto konkretnih problemov, ki so skupnega pomena, ne samo na področju družbenih služb, to je socialnega varstva, šolstva itd., temveč to velja tudi za področje komunalne in druge dejavnosti, ki neposredno služijo zadovoljevanju občana samega. Občan mora računati, da bo del svojih dohodkov usmeril tudi na področja družbenih služb, katerih je on neposredno deležen.

Statut ureja tudi nekatera področja zagotavljanja samoupravnosti v komunni. Občinska skupščina kot najvišji samoupravni organ v občini bo

skrbela, da se zagotavljajo vsem samoupravnim organom pogoji za normalno delo in normalen razvoj.

Hkrati bo občinska skupščina skušala v okviru zakonov, ustave in tega statuta razvijati samoupravnost na vseh področjih njenega dela in hkrati vplivala, da ima njeno delo in njeni akti karakter javnosti. V novem statutu predlagamo, da ima skupščina za svoje normalno funkcioniranje in delo 17 svetov kot politično izvršilnih samoupravnih organov, s tem, da svet za blagovni promet vključuje tudi problematiko s področja gostinstva, ker smatramo, da se na področju gostinstva opravlja tudi neke vrste ne samo turistične ali druge usluge, ampak da gostinstvo opravlja tudi določeno blagovni promet. Istočasno je sprememba pri svetu za družbeni plan in finance, ker smatramo, da v občinski skupščini ne more en sam svet nositi odgovornost za sestavljanje družbenih načrtov — bodisi letnih ali perspektivnih. O družbenih načrtih morajo razpravljati vsi sveti. Kdo in v kakšni obliki bo načrt potem posredoval skupščini, je stvar dogovora med sveti, ne pa že vnaprej strogo določenega formalnega postopka. Zato se ustanavlja svet za finance, ki bo skrbel za izvajanje finančne politike.

V statutu se določajo tudi nekateri drugi samoupravni organi kot so komisije občinske skupščine, ki delujejo v okviru občinske skupščine in so njej podrejene. Delajo na osnovi določil in navodil ter stališč občinske skupščine.

Na področju krajevnih skupnosti smatramo, da bi bilo treba v interesu normalnega razvoja in utrditve krajevne samouprave napraviti nekatere korekture pri formiranju krajevnih skupnosti. Na področju naše občine imamo 32 krajevnih skupnosti, to je skoraj toliko, kolikor smo imeli leta 1945 krajevnih narodnoosvobodilnih odborov, kar kaže, da so krajevni narodnoosvobodilni odbori že v svoji zasnovi imeli tudi funkcijo krajevne samouprave. Vendar razvoj občine, ki je bil dosežen po osvoboditvi, terja nekatere spremembe na področju ustanavljanja in formiranja ter določevanja nalog krajevnih skupnosti. Naš statut predlaga, da bi od sedanjih 39 krajevnih skupnosti formirali 27.

V razpravi o osnutku statuta občine je treba nujno posvetiti posebno pozornost in prislusniti utemeljitvam občanov o utemeljenosti tega predloga. Hkrati moramo v javni razpravi razčistiti tudi nekatere osnovne principe in naloge krajevnih skupnosti ter način ustanavljanja le-teh. Istočasno naš statut zelo jasno postavlja vprašanje organov krajevne skupnosti, ker smatramo, da če se razvija samouprava občanov na določenem področju, potem jim je treba omogočiti, da se njihova samouprava lahko v popolnosti uresniči v konkretnem delu, to je na zborih volivcev, tako da ta postane najvišji organ krajevne skupnosti in da svet krajevne skupnosti postane izvršilni organ zbora volivcev.

To so nekatere značilnosti in intencije našega statuta, čeprav se zavedam, da vseh podrobnosti nisem uspel in niti nisem nameraval obravnavati, ker se ob tej priliki lahko sklicujem na formulacijo uvoda statuta in celotne statutarne materije, ki jo statut obravnava. V javni razpravi pa bomo v povezavi z ustavnimi načeli in vso dosedanjo diskusijo lahko razumeli težnje, ki se izražajo v predosnutku našega statuta.

Zato mi dovolite, tovarišice in tovariši odborniki, da predlagam, da osvojite predložen osnutek statuta občine Kranj s tem, da statut v obliki, kakršen je predložen skupščini, posredujemo naši javnosti in odpremo javno razpravo o njem.

Kranj, dne 21. 11. 1963

Predsednik
občinske skupščine Kranj
Martin Košir l.r.

PREDLOG STATUTA občine Kranj

— uspehi, doseženi na gospodarskem in družbenem področju v kranjski občini in na tem zasnovani razvoj socialističnih družbenih odnosov, temelječ na pridobitvah ljudske revolucije, predvsem pa razvoj neposrednega družbenega in celavskega samoupravljanja,

— interes, da se zagotovi nadaljnji napredek na vseh področjih, zlasti v uveljavljanju občana kot čim neposrednejšega činitelja občinske samouprave,

— namen, da se v okviru občine kot temeljne družbeno-ekonomske enote naše ureditve, vskladijo interesi delovnih in drugih organizacij ter občanov — interesi proizvajalcev in potrošnikov, ter

— želja, da se zagotovi na območju občine enotnost delovanja vseh delovnih ljudi in organizacij, da postane občina resnična skupnost občanov in združenje svobodnih proizvajalcev ter se s tem doseže hitrejši družbeni in gospodarski napredek, večja stabilnost in perspektivnem razvoju ter večja zakonitost in pravna varnost občanov,

so spodbudili občinsko skupščino Kranj, da na osnovi 98. člena Ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije in 94. člena Ustave Socialistične republike Slovenije

sprejme STATUT OBČINE KRANJ

UVOD

1. V statutu so predvsem konkretnizirana družbena načela, na katerih temelji jugoslovanska socialistična skupnost. Konkretizacija teh splošnih načel je privedla do nekaterih specifičnih rešitev, ki opredeljujejo kranjsko občino, kakor tudi njen nadaljnji razvoj.

Ena bistvenih značilnosti novega ustavnega sistema in temeljnega tudi tega statuta je, določiti in vskladiti odnose med samoupravnimi

organi in organizacijami v občini, izhajajoč iz načela, da občina ni omejena le na funkcijo oblasti, marveč le-to vedno bolj izgublja in jo bo v nadaljnjem razvoju še bolj izgubljala. Zato se pod pojmom občina ne opredeljujejo le pravice in dolžnosti občinske skupščine in njenih organov, marveč vseh samoupravnih organov in organizacij ter slehernega občana.

Samostojni statuti delovnih organizacij in krajevnih skupnosti bodo morali še določneje izraziti pomen, obseg in razvoj posameznih organizacij in služb, kakor tudi načela njihove samostojnosti in samoupravnosti ob istočasni medsebojni odvisnosti in pogojenosti znotraj komunne.

2. Konkretna določila o družbeno-ekonomskih odnosih v tem statutu so izraz današnje stopnje razvitosti delovnih sredstev, delovanja zavestnih socialističnih sil in stopnje strokovne ter delovne usposobljenosti občanov. Zato označujejo samo etapo v našem družbeno-ekonomskem razvoju in se bodo spreminjala skladno z rastjo in materialno krepitvijo ožje in širše družbene skupnosti.

Hkrati pa vsa ta določila odprajo občanu na vseh področjih možnosti, da se aktivno vključi v delo za nadaljnji napredek. Občanu dajejo tudi vse pravice in dolžnosti, da sodeluje pri razvijanju, usmerjanju in vključanju gospodarstva ter družbenega razvoja, pri izpolnjevanju delitve dohodka, pri odločanju o namenski delitvi sredstev, ki se ustvarjajo v občini, in da odloča o drugih vprašanih družbenega življenja. Gospodarski in družbeni razvoj in s tem v zvezi zadovoljevanje skupnih in osebnih potreb občanov sta v prvi vrsti odvisna od dejavnosti slehernega občana. Napredek občine je torej odvisen od pravičnega in odgovornega opravljanja samoupravnih pravic in dolžnosti, katerih nosilci so občani.

3. Pri nadaljnjem razvijanju produkcijskih sil bo potrebno z ozirom na sedanjo ekonomsko strukturo občine paziti predvsem na razvoj industrije, ker le-ta že doslej ustvarja pretežni del celokupnega družbenega proizvoda. Pri programiranju razvoja industrije bo potrebno aktivno delati, da se zagotovijo vsi pogoji za nadaljnji razvoj osnovne industrije: elektrotehnične, gumarske, kemične, kovinske, obutvene in tekstilne na osnovi najnovejših znanstveno-tehničnih dosegov; hkrati pa bo treba posvečati ustrezno skrb vseh ostalih spremljajoči industriji, ki ima pogoje za razvoj, tako zaradi obstoječega strokovnega kadra, kakor tudi zaradi potreb tržiča, dostopnosti surovin itd.

Občinska skupnost bo zagotavljala svojo pomoč delovnim organizacijam pri programiranju razvoja in v razvoju samem, ob upoštevanju samoupravnosti vsake delovne skupnosti. Zato bo odnos med občino in delovno organizacijo vzajemni, temelječ na skupnih interesih proizvajalcev in potrošnikov, pri čemer bo občina usmerjala razvoj proizvajalnih sredstev s kreditno politiko in strokovno pomočjo, delovne organizacije pa bodo morale zagotavljati vse pogoje za optimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet in doseganje čim boljših rezultatov družbenega dela.

Proces gospodarskega razvoja bo nujno privedel do novih rešitev glede odnosov med občino in posameznimi delovnimi organizacijami, ki v tem statutu niso predvideni. Te rešitve bo v interesu hitrega nadaljnjega razvoja gospodarstva — in s tem vseh družbenih dejavnosti — treba upoštevati in z njimi dopoljevati statutarno kakor tudi celotno ustavno materijo.

Spričo ugodnih naravnih pogojev bo potrebno še bolj razviti turizem, in sicer prehodni in stacionarni. Zaradi naraščajočih potreb prebivalstva, industrije in turizma se bodo morale mnogo hitreje kot doslej razvijati tudi storitvene dejavnosti. Posebno bo treba paziti na razvoj družbenega sektorja, vendar ob predpostavki, da je tudi vsaka osebna iniciativa oz. konkretna dejavnost, če je po vsebini in obsegu v skladu z našim družbenim sistemom, koristna in zaželeno in ji bo občinska skupnost zagotovila pogoje za obstoj in v okviru možnosti tudi pogoje za nadaljnji razvoj zlasti na področju turizma, gostinstva, obrti, kmetijstva in drugih dejavnosti.

Napredna družbena kmetijska proizvodnja mora dobiti ustrezno mesto v gospodarstvu občine in v prizadevanjih za uveljavljanje socialističnih družbenih odnosov na vasi in pri opravljanju razlik med mestom in vasjo, skladno z razvojnimi možnostmi v okviru celotne jugoslovanske skupnosti.

Za hitrejši napredek vseh panog gospodarstva bo potrebno še intenzivneje razviti znanstveno raziskovalno delo oziroma ustrezne Inštitute po delovnih in drugih organizacijah. S temi institucijami bo potrebno zlasti zagotoviti nenehno rast storilnosti v delovnih organizacijah z uvajanjem novih tehnoloških postopkov, kakor tudi standardno kvaliteto proizvodov. Okrepiti bo potrebno tudi strokovno šolstvo, predvsem višje in visoko.

Za uresničitev pogojev za hitrejši napredek na gospodarskem področju so potrebni visoko strokovni in razgledani kadri in jim bo zagotavljal treba posvečati stalno pozornost. Preko ustreznih institucij bo potrebno postaviti in utrditi sistem šolanja kadrov iz prakse, tako da se zagotovi kontinuirana rast strokovnih kadrov, skladno z razvojem znanosti in tehnike. Vsi elaborati za nadaljnji razvoj produkcijskih sil morajo nujno vsebovati tudi plan usposabljanja strokovnih kadrov. To na te povezane z razvojem kadrov-

skih služb v delovnih in drugih organizacijah ter v občini.

K hitrejšemu gospodarskemu napredku lahko bistveno pripomore smotno združevanje sil in sredstev. Zato bo občinska skupnost podpirala vsa integracijska gibanja, ki imajo namen s smotno delitvijo dela, proizvodnim sodelovanjem in specializacijo omogočiti enakopravno vključitev v mednarodno delitve dela. Pri tem je treba gledati predvsem na vsebinsko plat problema, na to, da nova kvantiteta dejanskega pomeni tudi novo kvaliteto s tem, da so v vsakem primeru zajamčene samoupravne pravice sleberne delovne enote, vključno s pravico odločanja o delitvi rezultatov njihovega dela.

4. V skrb za opravljanje svojih temeljnih nalog na področju družbenih služb bo občina razvijala in utrjevala samoupravnost v organizacijah teh služb in krepla njihov nadaljnji razvoj v okviru materialnih možnosti občine. Pri vsklajevanju njihovega dela je za utrjevanje samoupravnosti organov družbenih služb in za njihovo smotno delovanje izredno pomembno dogovarjanje z občinsko skupščino oziroma njenimi ustreznimi organi. To dogovarjanje o medsebojnih pravicah in dolžnostih se izvaja z načrtom razvoja družbenih služb.

Na področju šolstva mora občina zagotoviti pogoje za enotno osemletno osnovno šolanje otrok. To obveznost mora občinska skupščina izvršiti do vseh občanov tudi v primeru, če nima dovolj materialnih sredstev za kritje drugih, čeprav tudi potrebnih izdatkov. Kolikor več pa je na razpolago teh sredstev, toliko popolnejši sistem osnovnega šolanja mora občina zagotavljati, s tendenco, da se vzpostavi neprekinjen pouk in da se predšolski otroci vključijo v redni sistem šolanja.

Samoupravni organi šol in vsi člani šolskih kolektivov so spričo materialne skrbi, ki jim jo nudi občinska skupnost, dolžni skrbeti za izvajanje čim boljšega učnega programa, tako da bodo dosegli optimalni učni in vzgojni uspehi.

Solanje na šolah II. in III. stopnje in delovanje drugih organizacij, ki se bavijo z vzgojo in izobraževanjem, zagotavlja občina v okviru potrebe in možnosti ob soudeležbi občanov, skupnosti z delovnimi in drugimi organizacijami in ob udeležbi ostalih zainteresiranih družbeno-političnih skupnosti. Pri tem bo občina upoštevala, da nadaljnji razvoj tehnike in znanosti nujno terjaja na vseh področjih visokostrokovne kadre.

Zaradi gospodarske razviliti občine zagotavlja materialna sredstva za financiranje zdravstvene varstva občanov predvsem komunalna skupnost zavarovancev. To še posebej veže samoupravne organe, ki upravljajo s temi sredstvi, da v svojem statutu zagotovijo tak sistem uporabe teh sredstev, ki bo še bolj stimuliral zdravstvene ustanove, da razvijajo čim popolnejšo zdravstveno zaščito občanov. Občinska skupščina pa mora skupno z delovnimi in drugimi organizacijami zagotoviti sredstva za izvajanje zdravstvene preventive, kakor tudi preko ustreznih institucij skrbeti za skladni razvoj zdravstvene službe v komunli.

Občinska skupščina je dolžna skrbeti tudi za socialno varstvo svojih občanov s tem, da se ta dolžnost veča vzporedno s krepljivjo materialne osnove. Hkrati pa se odgovornost in skrb za preprečevanje socialnih problemov in za odstranjevanje vzrokov, ki jih porajajo, prenaša na delovne in krajevne skupnosti, tako da postaja socialno varstvo skrb vseh samoupravnih organov v občini in preko njih vseh občanov. V teh prizadevanjih imajo poseben pomen humanitarne organizacije in društva ter jim je zato treba zagotoviti potrebno družbeno skrb in priznanje.

Občinska skupnost bo zlasti skrbela za udeležence in invalide narodnoosvobodilnega gibanja, za uveljavljanje njihovih pravic, zaposlovanje, izobraževanje in strokovno usposabljanje, urejanje stanovanjskih razmer in materialnega položaja.

Na področju kulturno-prosvetne in telesno-vzgojne dejavnosti ter rekreacije mora občinska skupnost težiti predvsem za tem, da se v okviru možnosti nepretrgoma zagotavljajo sredstva ne le za dejavnost, marveč tudi za postopno izgradnjo kulturno-prosvetnih središč in telesno-vzgojnih naprav v mestu in v posameznih naseljih, skladno z normativi, ki jih je treba določiti z ozirom na strukturo prebivalstva, njegovo kon-

centracijo ter ekonomske možnosti. Pri tem je treba upoštevati, da vse te dejavnosti, zlasti kulturno-prosvetna, predstavljajo osnovni pogoj samoupravljanja.

Kar zadeva dejavnost kulturno-prosvetnih organizacij, je potrebno v prvi vrsti zagotoviti sredstva tistim institucijam, ki ustvarjalno in aktivno pomagajo pri oblikovanju človeka in s tem prispevajo svoj delež k splošni družbeni razgibanosti v občini.

5. Pomembno vlogo pri mobilizaciji delovnih ljudi za nadaljnji napredek gospodarstva in razvoj družbenih služb in za vklajevanje interesov posameznih delovnih organizacij in družbenih služb, ima lahko organizirana akcija subjektivnih sil, predvsem Zveze komunistov kot idejnega vodja našega družbenega razvoja in Socialistične zveze delovnega ljudstva ter Zveze sindikatov kot množičnih političnih organizacij, pa tudi drugih političnih in družbenih organizacij. Zato bo občinska skupnost zagotavljala sredstva za nemoteno delovanje družbeno-političnih organizacij, zlasti pa za izgradnjo družbenih prostorov za delo teh organizacij po posameznih naseljih in delih mesta.

Vse pomembnejše akte občinske skupščine kot n. pr. letne načrte in perspektivne programe, urbanistične programe, gradivo za referendum in podobno, bo občinska skupščina proučila skupno z občinskim odborom SZDL oziroma občinskim sindikalnim svetom, bodisi da bo v ta namen sklicevala skupne seje, bodisi da bo to organe poprej konsultirala.

6. V krajevni skupnosti občan najbolj neposredno uveljavlja svoje pravice in dolžnosti v zvezi z vprašanji, ki so dnevnega pomena za njegovo življenje. Krajevna skupnost kot samoupravna skupnost občanov določena območja ima samostojne pravice pri sprejemanju svojega načrta razvoja in samostojno opravlja naloge samoupravnega značaja. Obseg nalog, ki jih bo občinska skupščina, hkrati z zagotavljanjem materialnih sredstev za njihovo izvrševanje, prenašala na krajevne skupnosti, je v prvi vrsti odvisen od delovanja samoupravnih organov krajevne skupnosti in naprednih socialističnih subjektivnih sil ter od njihove sposobnosti, da te posele izvedejo z družbeno akcijo, ne pa z akcijo oblasti.

7. Sistem čim neposrednejšega samoupravljanja v občini se lahko utrdi samo tako, da se zagotovi javnost dela in obveščanje občanov o delu vseh organizacij in služb. Javnosti dela in obveščanju bo zato občina posvečala posebno pozornost in ustrezno materialno skrb. Prav tako bo podpirala vse oblike zbiranja in analize mnenj in predlogov občanov ter skrbela, da bodo upoštevani.

8. Mnoge akcije gospodarskega in družbenega značaja občina ne more in ne bo mogla izvajati izolirano. V vsakodnevni praksi se bo torej vedno povežala z drugimi, predvsem s sosednjimi občinama ter občini, na katere naravno ali družbeno-ekonomsko gravitira. Pri sodelovanju z ostalimi občini oziroma njihovimi delovnimi in drugimi organizacijami bo izhajala iz stališča, da občina ni zaprt ekonomski in družbeni enota, marveč samo oblika organizirane samouprave vseh delovnih ljudi jugoslovanske socialistične skupnosti. Zato bo ob izvajanju skupnih akcij gospodarskega in družbenega pomena preko delovnih ali drugih organizacij težila za tem, da se zagotovi materialna osnova samoupravljanja za tiste enote, ki so v občini, po načelu delitve dohodka, tako v delovni organizaciji sami kot med družbeno-političnimi skupnostmi. Take težnje bo upoštevala tudi v odnosu do drugih občin. Razen tega se bo zavzemala za to, da bodo o vseh pravnih aktih posebnega pomena (združitve ali razdružitve, imenovanje direktorja in podobno) v odnosu med delovno ali drugo organizacijo, ki ima svoje obrate v več občinah, in občini — odločale vse prizadete občinske skupščine.

Preko raznih oblik sodelovanja z jugoslovanskimi mesti in občini bo občina izmenjavala izkušnje v izgradnji komunalnega sistema in utrjevala bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

Skladno z ustavo SFRJ bo občina Kranj v odnosih z bratskimi mesti v inozemstvu in pri razvijanju maloobsejnega prometa, skušala čim več prispevati k medsebojnemu spoznavanju ljudi, izmenjavi kulturnih in drugih dobrin in s tem dati svoj delež k sožitju med ljudstvi in krepljivi mlru.

I. Splošne določbe

1. člen

Občina Kranj je temeljna družbeno-politična skupnost na svojem območju.

2. člen

V občini Kranj se:

- zagotavljajo materialni in drugi pogoji za delo ljudi in za razvoj produkcijskih sil;
  - usmerja in vsklajuje razvoj gospodarstva in družbenih služb;
  - določajo in razdeljujejo sredstva za potrebe občine;
  - ustvarjajo pogoji za zadovoljevanje materialnih, socialnih, kulturnih in drugih skupnih potreb občanov;
  - vsklajujejo posamezni in skupni interesi s splošnimi interesi;
  - uresničuje čim bolj neposredno družbeno samoupravljanje;
  - organizirajo organi oblasti in družbenega samoupravljanja;
  - organizirajo družbene službe, ki so skupnega pomena;
  - zagotavljajo pogoji za uresničevanje svobode in pravic občanov;
  - urejajo odnosi, ki imajo neposredni pomen za občane v občini;
  - določajo splošni pogoji za dejavnost komunalnih in podobnih organizacij;
  - varujeta zakonitost in varnost ljudi in premoženja;
  - zagotavljata javni red in mir;
  - izvršuje družbeno nadzorstvo.
- V občini Kranj se uresničujejo tudi druge funkcije družbene skupnosti, razen tistih, ki so z ustavo določene kot pravice in dolžnosti širših družbeno-političnih skupnosti.

3. člen

Pravice in dolžnosti občine Kranj so določene z ustavo, zakoni in s tem statutom.

Pravice in dolžnosti občine opravljajo neposredno občani na zborih volivcev in v drugih oblikah neposrednega odločanja, občinska skupščina in njeni organi ter krajevne skupnosti.

Organi občine pri svojem delu sodelujejo z organi družbenega samoupravljanja v delovnih organizacijah, s socialistično zvezo delovnega ljudstva in z drugimi družbenimi organizacijami na območju občine ter se opirajo na njihovo pobudo.

4. člen

Občinski organi uresničujejo naloge občine v okviru enotnega družbeno-ekonomskega in političnega sistema SFRJ in delajo na temelju in v okviru ustave, zakonov in tega statuta.

Organi občine imajo nasproti občanom, delovnim in drugim samoupravnim organizacijam na območju občine samo tiste pravice, ki so jim dane z ustavo, zakonom in s tem statutom.

5. člen

Območje občine Kranj je določeno z zakonom SR Slovenije.

Sedež občine je v mestu Kranju.

6. člen

Občina Kranj je pravna oseba.

Občina ima svoj pečat. Pečat obsega grb in ime SR Slovenije ter ime občine.

7. člen

Praznik občine Kranj je 1. avgust kot obletnica ustanovitve I. in II. kranjske čete in prve oborožene akcije proti okupatorju v letu 1941 na Mali Poljani.

Krajevne skupnosti lahko določijo krajevne praznike v svojih statutih.

8. člen

Vsak državljan SFR Jugoslavije, ki ima stalno prebivališče v občini Kranj, je občan te občine.

Pravice in dolžnosti človeka in občana so določene z ustavo in zakoni ter s tem statutom.

9. člen

Delo občinskih organov in organov družbenega samoupravljanja v občini je javno in dostopno v pogledu in nadzorstvu občanov ter njihovih družbenih organizacij.

10. člen

Občina Kranj v okviru enotnega družbeno-ekonomskega sistema in enotnega sistema delitve družbenega dohodka v SFR Jugoslaviji samostojno določa svoje dohodke za opravljanje svojih nalog.

11. člen

Občina Kranj samostojno gospodari s svojimi sredstvi in jih v skladu s svojimi potrebami razporeja in proračun in sklade.

Občina mora s svojimi sredstvi v prvi vrsti zagotoviti izvrševanje svojih z ustavo in zakoni določenih temeljnih nalog.

Sredstva, ki jih nameni občina za razvoj gospodarstva in drugih dejavnosti, se uporabljajo za razširitev materialne osnove v skladu z enotnimi načeli kreditnega sistema.

12. člen

Občina Kranj izvršuje v skladu z zakoni funkcije družbene skupnosti, ki se tičejo urejanja in izkoriščanja zemljišč in stvari* v splošni rabi, graditve in uporabe stanovanjskih hiš ter urejanja stanovanjsko-komunalnih odnosov.

13. člen

Občina Kranj načrtno usmerja razvoj gospodarstva in drugih družbenih dejavnosti na svojem območju z družbenim planom, z materialnimi intervencijami, zlasti s kreditno politiko, in z drugimi ukrepi.

Z družbenim planom občine se v skladu z družbenimi plani širših družbeno-političnih skupnosti:

- usmerja in vsklajuje razvoj produkcijskih sil in družbenih služb ter zaposlovanje;
- določajo sredstva občine in izvrši njihova temeljna razdelitev;
- določajo ukrepi, s katerimi se zagotavlja vsklajevanje dohodkov delovnih organizacij in posameznikov z uspehi njihovega dela;
- določajo drugi ukrepi za razvoj gospodarstva in družbenih služb na območju občine.

14. člen

Pri uresničevanju svojih nalog občina Kranj sodeluje z drugimi občinami, in v ta namen ustanavlja skupne organe in organizacije, združuje sredstva, izmenjuje izkušnje ter organizira skupne akcije in druge oblike medsebojne pomoči in sodelovanja.

Občina lahko pooblasti okraj za opravljanje posameznih svojih nalog.

II. Zadovoljevanje skupnih potreb občanov

15. člen

Občina zagotavlja na osnovi programov skladno z gospodarskim in družbenim razvojem zadovoljevanje skupnih potreb občanov na področju izobraževanja in vzgoje, prosvete in kulture, telesne kulture in rekreacije, zdravstva, socialnega varstva, stanovanjske ter komunalne dejavnosti in preskrbovanja.

Osnova za delitev materialnih sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb so vsakoletni delovni in finančni načrti delovnih in drugih organizacij, ki v občini opravljajo zadeve javnega pomena, in pogodbe, sklenjene s takimi organizacijami.

Viri sredstev so: proračunski dohodki, skladi, lastna sredstva delovnih in drugih organizacij, prispevki občanov in delovnih organizacij ter drugi dohodki.

16. člen

Zadovoljevanje skupnih potreb občanov zagotavlja občina po posebnih organizacijah javnih služb, delovnih organizacijah in po svojih organih. Te delovne organizacije morajo poročati ustanovitelju oziroma pristojnemu svetu občinske skupščine o svojem delu in finančnem stanju najmanj enkrat letno oz. na njegovo zahtevo.

17. člen

Občina zagotavlja vsem občanom zadovoljitev skupnih potreb kot to določajo ustava, zakonik ter drugi splošni predpisi in ta statut.

a) Izobraževanje in vzgoja

18. člen

Občina skladno s potrebami celotnega družbenega razvoja skrbi za splošno, kulturno, tehnično, strokovno ter družbeno in ekonomsko vzgojo in izobraževanje občanov.

V ta namen ustanavlja in razvija sama ali skupno z drugimi družbeno-političnimi skupnostmi ali delovnimi organizacijami splošne izobraževalne, strokovne in poklicne šole ter ustrezne zavode.

19. člen

V skrbi za načrtno izobraževanje kadrov na vseh področjih, predvsem pa na tistih, kjer so potrebe največje, zagotavljajo občinska skupščina oz. delovne in druge organizacije potrebna sredstva, ki se dajejo občanom ob času šolanja kot štipendije, brezobrestna posojila ali na drug način.

20. člen

Občina razvija varstvo in vzgojo predšolskih in šolskih otrok v vzgojno-varstvenih ustanovah ali v šolah.

Krajevne skupnosti in druge organizacije ustanavljajo vzgojno-varstvene ustanove na podlagi ugotovljenih potreb.

Način financiranja teh ustanov določijo občinska skupščina s posebnim odlokom, pri čemer materialna sredstva za redno poslovanje v prvi vrsti zagotavljajo ustanovitelji.

21. člen

Občinska skupščina ustanavlja osnovne šole po šolskih okoliših; pri tem upošteva število otrok in mladine ter oddaljenost od šole, tako da omogoča vsem šoloobveznim otrokom uspešno osnovno šolanje v popolno razvitih osnovnih šolah.

22. člen

Soloobveznim otrokom zagotavlja občina brezplačno šolske knjige. Način zagotovitve so uredi s posebnim predpisom.

Občinska skupščina s posebnim predpisom omogoči brezplačen prevoz iz oddaljenejših krajev v osnovne šole, za prevoz v druge šole pa lahko daje olajšave.

Občina prispeva del materialnih sredstev za prehrano v šoli.

23. člen

Za otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter za otroke s hudimi osebnostnimi motnjami, ki se ne morejo vzgajati v rednih šolah ali rednih vzgojno-izobraževalnih zavodih, ustanavlja občina po potrebi posebne šole ali vzgojno-izobraževalne zavode oziroma sofinancira take zavode izven svojega območja, če se v njih izobražujejo njeni občani.

Občina sodeluje pri poklicnem usposabljanju tistih otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, katerim poklicno usposabljanje ni zagotovljeno iz drugih družbenih sredstev, starši pa poklicnega usposabljanja glede na svoje gnotne zmogljivosti ne morejo sami zagotoviti.

24. člen

Delavska univerza se ustanavlja kot specializirana ustanova za izobraževanje odraslih in predvsem skrbi za družbeno-ekonomsko izobraževanje občanov ter dopolnjuje njihovo osnovno splošno, kulturno, tehnično in strokovno izobrazbo.

25. člen

Zavod za prosvetno-pedagoško službo opravlja strokovno-analitično in instruktivno kontrolno delo na vseh šolah ter vzgojnih in izobraževalnih zavodih in organizira strokovno in družbeno-ekonomsko izpopolnjevanje prosvetnih delavcev.

Zavod opravlja za potrebe občinske skupščine tudi strokovne zadeve s področja vzgoje in izobraževanja.

b) Kultura in prosveta

26. člen

Občina pospešuje in razvija kulturno-prosvetno dejavnost z namenom, da dviga splošno kulturno raven občanov; pri tem zlasti ustanavlja in pospešuje razvoj kulturno-prosvetnih organizacij, skrbi za šolanje kadrov za te ustanove, skrbi za načrtno izgradnjo in vzdrževanje objektov, ki služijo kulturnemu namenu, in podpira ustvarjalno delo na vseh področjih kulturno-prosvetne dejavnosti.

27. člen

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev vsklajuje delovanje kulturnih in prosvetnih organizacij in društev.

28. člen

Kulturno-prosvetno dejavnost izvajajo poklicne in amaterske kulturne in prosvetne ustanove, društva in druge organizacije.

c) Telesna vzgoja in rekreacija

29. člen

Občani skrbijo za zdrav razvoj svojih fizičnih in umskih sposobnosti po organih samoupravljanja v svojih delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, šolah in drugih organizacijah.

30. člen

Občina skrbi za napredek telesno-vzgojne dejavnosti in rekreacije s tem, da skrbi za pravi razvoj telesno-vzgojne dejavnosti v društvih, učnih in vzgojnih zavodih, za izgradnjo telesno-vzgojnih, športnih in rekreacijskih objektov, gradi športne naprave in objekte, podpira občinsko zvezo za telesno vzgojo, počitniške skupnosti, turistična in druga društva pri njihovem delovanju in strokovnem usmerjanju telesno-vzgojne in rekreacijske dejavnosti.

d) Zdravstvo

31. člen

Namen zdravstvenega varstva v občini je zagotovitev telesnega in duševnega zdravja občanov kot osnovnega pogoja za razvoj njihove delovne sposobnosti in ustvarjalnosti, skrb za ugodne zdravstvene pogoje matere, otroka ter za zdrav razvoj otrok in mladine, odstranjevanje vzrokov in posledic obolenj in invalidnosti, zagotavljanje higienskih razmer za življenje in delo in pospeševanje zdravstvene kulture občanov.

32. člen

Zdravstvena dejavnost se opravlja v zdravstvenih zavodih.

V zdravstvenih zavodih je občanom zagotovljeno: osnovna splošna zdravstvena pomoč moč v ordinacijah splošne prakse zdravstvenih domov in obratnih ambulant, obiski zdravnika na domu in strokovna bolniška nega na domu, zdravljenje bolnikov po specialistih, ali v specialni zavodih, zobozdravstvena pomoč, zdravstveno varstvo in pomoč za žene, otroke in šolsko mladino v dispanzerjih, posvetovalnicah in ambulantah, prva pomoč in prevoz ponesrečenih, nenadno obolelih in porodnic v zdravstvene zavode, zdravstveno varstvo in pomoč za športnike, pomoč patronažne službe občanom, ki so posebno izpostavljeni zdravju škodljivim vplivom okolja in preskrba z zdravili v lekarnah.

33. člen

Zaradi izboljšanja splošnega zdravstvenega stanja prebivalcev izvaja občina preventivno zdravstveno varstvo, s tem, da skrbi za odkrivanje škodljivih pojavov za zdravje ljudi, za izvajanje higienskih in sanitarnih ukrepov na delovnih mestih, objektih javnega značaja in prostorih, kjer se v večjem številu zbirajo občani, za izvajanje higienskega nadzorstva nad živilom in pitno vodo; organizira množične preglede zaradi pravočasnega odkrivanja nalezljivih in drugih bolezni in zdravstveno-vzgojne akcije; skrbi, da se izvajajo druge zdravstvene preventivne dejavnosti, ki naj izboljšajo higienske razmere, preprečijo obolenja, zmanjšajo umrljivost, podaljšajo življenjsko dobo in povečajo delovno sposobnost občanov, ter skrbi za izvajanje higienskega in tehničnega varstva v delovnih organizacijah zaradi zmanjšanja števila nesreč pri delu in poklicnih obolenj.

34. člen

Zavod za zdravstveno varstvo spremlja in proučuje zdravstveno stanje v občini, higienske razmere ter organizacijo in delo zdravstvenih zavodov, uravnava in nadzoruje strokovno delo v zdravstvenih zavodih, skrbi za dvig strokovnosti zdravstvenega kadra in za zdravstveno prosvetljevanje občanov, izvaja ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja.

Za potrebe občinske skupščine opravlja zavod kot občinski zdravstveni center strokovne zadeve s področja zdravstva.

35. člen

Občani, ki so kot delavci ali kmetijski proizvajalci zdravstveno zavarovani, upravljajo s sredstvi zdravstvenega zavarovanja po komunalni skupnosti soc. zavarovanja in njenih samoupravnih organih.

36. člen

Občinska skupščina določi program razvoja zdravstvenega varstva v sodelovanju z zdravstvenimi zavodi, s komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja, občinskim odborom Rdečega križa, krajevnimi skupnostmi ter delovnimi in drugimi organizacijami. Pri izvajanju tega programa občina zlasti vzpodbuja združevanje sredstev delovnih organizacij in krajevnih skupnosti za ustanavljanje in financiranje zdravstvenih zavodov.

e) Socialno varstvo

37. člen

Občina na področju socialnega varstva skrbi za odpravljanje vzrokov in pojavov, ki povzročajo vzgojne in socialne probleme; skrbi za varstvo družine, zlasti za varstvo otrok (rejništvo, skrbništvo, razne oblike dnevnega varstva, zavodsko varstvo in podobno); skrbi za varstvo občanov, ki niso zmožni, da bi sami skrbeli zase, za svoje pravice in za varstvo svojih koristi; organizira pomoč starim in bolnim osebam na domu ali z oddajo v zavodsko varstvo; zagotavlja denarno in drugo neposredno pomoč socialno ogroženim občanom; skrbi za žrtve fašističnega nasilja in borce NOB ter za njihove družine, ki potrebujejo posebno pomoč; skrbi za rehabilitacijo mlajših oseb in za rehabilitacijo invalidnih in defektnih oseb ter za njihovo ustrezno zaposlitev.

38. člen

Občani po samoupravnih organih delovnih in drugih organizacij ter krajevnih skupnosti preprečujejo vzroke za nastanek socialnih problemov in jih odstranjujejo tam, kjer so že nastali.

Skladno z gospodarskim razvojem skrbi občina za razvoj materialnih pogojev ter služb in dejavnosti, ki naj zadovoljijo življenjske potrebe občanov in preprečijo nastanek socialnih problemov.

39. člen

Strokovno opravljanje nalog preventivnega in kurativnega socialnega varstva poveri občina socialnim zavodom. Ti lahko tudi opravljajo strokovne socialne službe za delovne in druge organizacije ter krajevne skupnosti.

40. člen

Center za socialno delo spremlja in vsklajuje delo socialnih služb v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, socialnih zavodih in drugih organizacijah ter jim pomaga pri izvrševanju njihovih nalog, analizira socialne probleme v občini in odkriva njihove vzroke, skrbi za varstvo socialno ogroženih oseb in rešuje druge socialne probleme. Za potrebe občinske skupščine opravlja center strokovne zadeve s področja socialnega varstva.

f) Gradnja stanovanj in stanovanjska razmerja

41. člen

Da bi se občanom načrtno zagotavljala stanovanja, sprejema občinska skupščina letne in perspektivne programe stanovanjske izgradnje. Programi gradnje stanovanj upoštevajo načelo racionalnosti, način uporabe zemljišč in potrebe po graditvi komunalnih naprav.

42. člen

Za gradnjo stanovanj nameni občinska skupščina vsa v ta namen razpoložljiva lastna sredstva, sredstva stanovanjskega sklada ter sredstva delovnih organizacij in občanov.

Občinska skupščina s posebnim predpisom določi kreditno politiko za stanovanjsko izgradnjo.

43. člen

Z lastnimi sredstvi zagotavlja občina stanovanja v prvi vrsti vojaškim in delovnim invalidom, borcem NOV in občanom, ki uživajo stalno občinsko podporo.

44. člen

Občina skrbi za pravilno razdeljevanje stanovanj, ki so družbena lastnina, za urejanje stanovanjskih razmerij in za dosledno uveljavljanje stanovanjskih pravic občanov.

45. člen

Za opravljanje določenih nalog na področju gradnje stanovanj, urejanja gradbenih zemljišč in vzdrževanje stanovanjskih hiš, ustanovi občina poseben zavod.

g) Komunalne dejavnosti

46. člen

Občina z izgradnjo komunalnih naprav in organizacijo komunalnih služb zagotavlja zadovoljevanje življenjskih potreb občanov in njihovih skupnosti glede preskrbe z elektriko, toploto energijo in vodo ter skrbi za opravljanje požarno-varnostne službe ter za gradnjo in vzdrževanje cest in potov, kanalizacije, javnih nasadov, javne razsvetljave, lokalnega prometa, tržnic, pokopališč in za vzdrževanje čistoče.

47. člen

Skrb za pravilno delovanje komunalnih naprav in opravljanje komunalnih storitev poveri občina komunalnim in drugim organizacijam.

Komunalne organizacije poslujejo po splošnih predpisih, ki veljajo za take organizacije, in po predpisih, ki jih izda občinska skupščina.

48. člen

Cene za storitve in tarife komunalnih organizacij določa ali potrjuje občinska skupščina. Skupščina predpisuje tudi višino prispevkov občanov, delovnih in drugih organizacij za uporabo komunalnih naprav in za usluge kolektivne potrošnje.

49. člen

Za izvajanje programa investicij na področju komunalnih dejavnosti omogoča občina komunalnim organizacijam najmanjše kreditov iz posebnega sklada.

Za izgradnjo komunalnih naprav se lahko združujejo tudi sredstva delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, občine, hišnih svetov in občanov.

Za financiranje izgradnje komunalnih naprav po ureditvenem načrtu kraja, naselja ali dela mesta, prispevajo sredstva investitorji stanovanjskih in poslovnih zgradb v skladu s posebnim odlokom občinske skupščine.

h) Druge dejavnosti

50. člen

Občina na podlagi posebnih programov zagotavlja skupno z delovnimi organizacijami mrežo trgovskih in drugih objektov za normalno preskrbo in zadovoljevanje potreb občanov, družin in gospodinjstev.

Občina po svojih organih vodi evidenco in kontrolo cen prehrambenih predmetov in gostinskih ter obrtnih storitev.

51. člen

Občina organizira in zagotavlja pogoje za delo drugih javnih služb, kot so služba za zaposlovanje delavcev, služba pravne pomoči, veterinarska in druge službe.

Službe iz prejšnjega odstavka ustanavljajo občinska skupščina, krajevne skupnosti ali druge organizacije.

O načinu financiranja teh služb odloči ustanovitelj.

III. Občinski načrti in programi

52. člen

Občina usmerja in vsklajuje gospodarski razvoj, razvoj družbenih služb in razvoj družbenega standarda na svojem območju z letnimi in s perspektivnimi družbenimi načrti in z načrti posameznih panog gospodarstva ter družbenih služb, kakor tudi z urbanističnimi načrti.

53. člen

Družbeni načrti občine temeljijo na samostojnih načrtih delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij v občini, morajo pa biti vsklajeni z načrti širših družbenih skupnosti.

54. člen

Urbanistični načrti določajo ureditev mest in posameznih naselij, perspektivno kmetijsko razonizacijo, temeljno prometno mrežo, zazidalni okoliš, rekreacijske prostore, ureditev voda

mrežo šolskih, zdravstveno in kulturno-prosvetnih ustanov.

Temeljni urbanizacijske so dolgoročni programi ekonomskega in družbenega razvoja občine.

55. člen

Predlog družbenega načrta in programa razvoja občine sestavljajo organi občinske skupščine po poprejšnji analizi razvoja v preteklih obdobjih in po načelih ter smernicah, ki jih je sprejela občinska skupščina.

Predlog načrta obravnavajo sveti občinske skupščine, zbori volivcev, delovne organizacije, družbeno-politične organizacije in krajevne skupnosti.

Po razpravah in danih predlogih predložijo sveti občinske skupščine končni predlog družbenega načrta in programa v sprejem občinski skupščini. Vsak predlog, podan v času razprave, ki ni upoštevan v končnem predlogu, obravnava občinska skupščina in o njem dokončno odloči.

Letni družbeni načrt se predloži občinski skupščini do 31. decembra za naslednje leto.

56. člen

Načrti gospodarskega in družbenega razvoja, ki jih je sprejela občinska skupščina, so obvezni za vse delovne in druge organizacije in občane.

57. člen

Občinska skupščina spremlja izpolnjevanje družbenega načrta občine, obravnava njegovo izpolnjevanje četrtletno in sprejema ukrepe.

Delovne in druge organizacije so dolžne dati občinski skupščini in njenim organom redna poročila o izpolnjevanju družbenega načrta.

Občinska skupščina po obravnavi poročil objavi podatke o izpolnitvi družbenega načrta in sklepe, ki jih je v zvezi s tem sprejela.

IV. Občinska sredstva

58. člen

Občina uresničuje svoje naloge s sredstvi, ki so ustvarjena v občini in ji pripadajo po delitvi dohodka, s sredstvi, ki izvirajo iz obveznosti občanov in s sredstvi, ki jih na podlagi proste odločitve združujejo delovne in druge organizacije ter občani v občini.

59. člen

Dohodki občine so določeni z zakoni ali pa jih predpisuje samostojno občinska skupščina v okviru zakonitih predpisov.

Delovne organizacije, krajevne skupnosti in državljani lahko združujejo svoja sredstva za krepitev in razširitev materialne osnove in za kritje skupnih potreb občanov, oziroma za razvijanje in napredek določenih dejavnosti skupne pomena.

Občinska skupščina lahko v skladu z zakonitimi predpisi predpisuje določene datatve gospodarskim organizacijam in posameznikom; pri tem upošteva dejanske skupne potrebe v občini, materialne možnosti občanov, nivo splošne potrošnje in gibanje osebnega in družbenega standarda.

Občinska skupščina lahko razpiše posojilo. V razpisu se določi višina posojila, roki in način vračanja.

60. člen

Za izgradnjo objektov za zadovoljitev skupnih potreb se lahko uvede krajevni samoprispevek.

Občinska skupščina lahko uvede krajevni samoprispevek za del območja ali za celotno območje občine. Za uvedbo krajevnega samoprispevka v delu ali v celi občini pa se mora izreči najmanj 50% volivcev območja, za katerega je krajevni samoprispevek predpisan, in sicer na referendumu.

Krajevni samoprispevek se sme uporabljati samo za namene, za katere je bil uveden.

1. Sredstva proračuna

61. člen

Načela in smernice za izdelavo proračuna daje občinska skupščina na podlagi razprav in analize devetmesečne izvršitve dohodkov in izdatkov proračuna ter ocene gibanja gospodarstva v tekočem letu, in jih tudi objavi.

Oddelček za finance zbere predloge proračunskih potreb temeljnih upravnih organov, samostojnih organov in služb, družbeno-političnih organizacij, krajevnih skupnosti in drugih koristnikov proračuna.

Predloge obravnava svet za finance in da pristojnemu upravnemu organu smernice za izdelavo osnutka proračuna.

Osnutek proračuna obravnava svet za finance, potem ko so o njem razpravljali tudi drugi sveti občinske skupščine, in izdela prvi predlog proračuna. Na razpravo za izdelavo prvega predloga proračuna lahko povabi predstavnike samoupravnih organov koristnikov proračuna.

Prvi predlog proračuna se pošlje v razpravo občinskemu odboru SZDL, občinskemu sindikalnemu svetu, zborom volivcev, krajevnim skupnostim, strokovnim organizacijam in združenjem.

O predlogih, danih na razpravah, in o prvem predlogu proračuna, ponovno razpravljajo vsi sveti občinske skupščine, svet za finance pa sestavi dokončni predlog proračuna, ki ga predloži v obravnavo občinski skupščini skupno s predlogi in mnenji, ki jih ni upošteval.

Občinska skupščina potem ko je obravnavala predlog proračuna, predloge in mnenja, sprejme proračun, ki je sestavljen iz odloka in posebnega dela; ta vsebuje pregled vseh dohodkov in izdatkov proračuna in proračunskih skladov.

62. člen

Izvrševanje proračuna spremlja svet za finance ob sodelovanju z drugimi pristojnimi sveti in o tem obvešča občinsko skupščino.

Zaključni račun o izvršitvi proračuna sprejme občinska skupščina.

2. Skladi

63. člen

Občina ima sklade za financiranje tistih dejavnosti, za katere so potrebna stalna in trajna sredstva. Z njimi usmerja razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti, ki so skupnega pomena za družbeni napredek občine.

Občina ima naslednje sklade:

1. investicijski sklad,
2. stanovanjski sklad,
3. sklad za šolstvo,
4. sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij,
5. komunalni sklad,
6. sklad za razvoj obrti, gostinstva in komunalnih podjetij,
7. sklad za gozdarstvo,
8. sklad za kmetijstvo.

Občina lahko ustanovi še druge sklade s svojimi sredstvi, s sredstvi delovnih organizacij ali s sredstvi krajevnih skupnosti.

64. člen

Skladi so pravne osebe.

Sklade upravljajo upravni odbori, ki jih imenuje občinska skupščina.

65. člen

Sredstva skladov se razdeljujejo po programih in smernicah, ki jih določi občinska skupščina.

Skladi dajejo kredite po natečaju. Za ostala sredstva pa sklepajo pogodbe.

66. člen

Skladi, ki praviloma dajejo sredstva kot kredite, se vodijo pri komunalni banki Kranj; za te sklade opravlja komunalna banka Kranj tudi strokovno-tehnične posle.

Za sklade, ki niso kreditnega značaja, opravlja strokovno-tehnična dela oddelček za finance občinske skupščine.

67. člen

Skladom pripadajo sredstva po ustanovitvenih odlokih, družbenem planu in drugih predpisih.

Organi družbenega upravljanja skladov morajo dati občinski skupščini na njeno zahtevo občasna poročila, letna pa ob predložitvi letnih zaključnih računov.

3. Denarni zavod

68. člen

Občina ustanovi kot svoj denarni zavod komunalno banko in sicer sama ali skupaj z drugimi občinami.

Pri komunalni banki se nalagajo sredstva, s katerimi občina sama razpolaga, in sredstva občinskih skladov.

69. člen

Komunalna banka gospodari s sredstvi in izvaja kreditno politiko v skladu z letnim in perspektivnim družbenim načrtom občine.

Komunalna banka daje občinski skupščini poročila o svojem poslovanju najmanj enkrat letno.

V. Občinska skupščina in njeni organi

1. Občinska skupščina

a) Organizacija in delo

70. člen

Občinska skupščina je najvišji organ oblasti in organ družbenega samoupravljanja v okviru pravic in dolžnosti občine.

Občinska skupščina določa politiko in odloča o drugih temeljnih vprašanjih, ki imajo pomen za politični, gospodarski, kulturni in družbeni razvoj občine, sprejema predpise, družbeni plan in proračun ter druge splošne akte, določa temeljno organizacijo in pooblastila svojih organov, voli javne funkcionarje, obravnava stanje in splošne probleme pravosodja, izvršuje proračunsko kontrolo, kontrolo nad delom politično-izvršilnih in upravnih organov ter družbeno nadzorstvo v občini.

71. člen

Občinsko skupščino sestavlja občinski zbor in zbor delovnih skupnosti.

Občinski zbor in zbor delovnih skupnosti štejeta po 50 odbornikov.

72. člen

Občinska skupščina opravlja zadeve iz svojega delovnega področja na sejah svojih zborov, po svojih svetih in komisijah ter po organih občinske uprave.

Samo na sejah občinska skupščina:

- sprejema in spreminja občinski statut;
- sprejema družbeni načrt, program razvoja občine in urbanistični načrt;
- sprejema proračun in zaključni račun;
- sprejema splošne predpise;
- ustanavlja delovne organizacije in sklade in odloča o njihovem prenehanju;
- nadzoruje delo vseh organov in organizacij v občini in delo svojih organov ter jim daje smernice;

— proučuje poročila, analize in elaborate z raznih področij dejavnosti v občini ter na podlagi teh sprejema sklepe, priporočila in ustrezne ukrepe;

— nadzoruje uporabo družbenih sredstev in delitev dohodka delovnih organizacij;

— sprejema resolucije in daje priporočila organom družbenega upravljanja;

— najema in razpisuje občinska posojila;

— voli in razrešuje predsednika in podpredsednika občinske skupščine, člane svetov in komisij skupščine in delegate v širše družbeno-politične skupnosti, sodnike občinskega sodišča, občinskega sodnika za prekrške, imenuje in razrešuje tajnika občinske skupščine in starešire temeljnih upravnih organov ter opravlja druge volitve in imenovanja oziroma razrešitve;

— sklepa o višini nagrade za predsednika in podpredsednika ter o povračilu stroškov odbornikom ter članom svetov in komisij;

— obravnava sklepe zborov volivcev in sprejema ukrepe glede njihove izvršitve;

— sklepa o razpisu občinskega referenduma;

— proglasi zaslužne osebe za častne občane;

— sprejema svoj poslovnik;

— odloča o drugih vprašanjih, predpisanih z ustavo, zakonom ali s tem statutom.

Občinska skupščina mora najmanj enkrat letno obravnavati poročila:

- o delu svetov in komisij,
- o delu krajevnih skupnosti in zborov volivcev,
- o delu upravnih organov.

Skupščina obravnava tudi poročila o delu drugih organov in organizacij, če je to z zakonom določeno ali če sama tako določi.

Poročila o delu svojih organov predloži občinska skupščina v obravnavo zborom volivcev.

74. člen

Občinska skupščina lahko kot splošni zbor občine skupno s predstavniki družbeno-političnih organizacij in društev obravnava vprašanja, ki so splošnega pomena za občino.

Na način, določen v prejšnjem odstavku, obravnava občinska skupščina zlasti predloge sprememb statuta, predloge družbenih načrtov, programov razvoja občine, urbanističnih načrtov, občinskega proračuna in programa skladov.

O sklicanju in predlogu dnevnega reda za tako sejo odločita sporazumno predsednik občinske skupščine in predsednik občinskega odbora SZDL.

75. člen

Zbora občinske skupščine delata in odločata praviloma skupno. Vsak zbor lahko sklene, da bo ločeno obravnaval in odločal o posameznih vprašanjih iz delovnega področja občinske skupščine.

Razen v zadevah, ko je določena pristojnost z ustavo ali zakonom, lahko zbor delovnih skupnosti odloči, da bo razpravljal in odločal ločeno tudi o vprašanjih s področja gospodarstva, dela in socialnega zavarovanja, zlasti pa lahko samostojno razpravlja in odloča o vprašanjih napredka in pospeševanja proizvodnje in delitve sredstev delovnih organizacij.

V izključni pristojnosti posameznega zbora so volitve predsednika zbora, volitve mandatno-imunitetne komisije in razpis nadomestnih volitev odbornikov zbora.

76. člen

Občinska skupščina dela po delovnem programu, ki ga sestavi v začetku leta na lastno pobudo in na predlog svojih organov in delovnih organizacij.

77. člen

Seje občinske skupščine sklicuje predsednik občinske skupščine na svojo pobudo ali na zahtevo ene petine odbornikov posameznega zbora, na predlog sveta ali komisije skupščine, občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta.

Pravico dajati občinski skupščini predloge o zadevah iz njenega delovnega področja imajo predsednik in odborniki skupščine, poslanci zvezne skupščine in skupščine SR Slovenije, sveti in komisije občinske skupščine.

Sklicanje sej občinske skupščine z navedbo predloga dnevnega reda se objavi v lokalnem časopisu.

78. člen

Skupnim sejam zborov občinske skupščine predseduje predsednik občinske skupščine, če je ta zadržan ali odsoten, pa podpredsednik. Seje posameznega zbora vodi predsednik zbora.

79. člen

Občinska skupščina sklepa na skupni seji obeh zborov veljavno, če je na seji navzoča večina odbornikov vsakega zbora.

Vsak zbor občinske skupščine sklepa veljavno, če je na seji navzoča večina njegovih odbornikov.

Občinska skupščina in zbor sprejemajo sklepe z večino glasov navzočih odbornikov.

Statut občine, družbeni načrt, proračun in urbanistični načrt se sprejemajo z večino glasov vseh odbornikov obeh zborov.

80. člen

Glasovanje na seji je praviloma javno. Občinska skupščina lahko odloči, da se o posameznih vprašanjih glasuje tajno.

Seje občinske skupščine so javne, iz utemeljenih razlogov pa skupščina lahko sklene, da se javnost izključi.

81. člen

Občinska skupščina pri izvrševanju svojih nalog sprejema splošne predpise, odločbe in druge sklepe.

Splošni predpisi so odloki, odredbe in navodila, statut občine, družbeni načrt in proračun.

Občinska skupščina lahko za določanje načelnih stališč ali za usmerjanje delovanja in za reševanje posameznih vprašanj v delovnih in drugih organizacijah sprejema resolucije in priporočila.

82. člen

Kadar odločata oba zbora na ločenih sejah, mora biti predpis ali sklep izglasovan v enakem besedilu.

Poslovnik skupščine določa postopek v primerih, kadar se zbor o besedilu predpisa ali sklepa ne sporazumeta.

83. člen

Vse akte občinske skupščine podpisuje predsednik, razen če ni s predpisi drugače določeno.

Splošni akti občinske skupščine se objavljajo v uradnem vestniku. V tem listu se objavljajo tudi drugi sklepi, če tako odloči skupščina.

Predpisi začnejo veljati osmi dan po objavi v uradnem vestniku, razen če ni s predpisom drugače določeno.

84. člen

Podrobnejši predpisi o delu občinske skupščine in posameznih zborov na sejah se določijo s poslovnikom.

b) Odborniki

85. člen

Odbornike občinskega zbora volijo neposredno občani, odbornike zbora delovnih skupnosti pa delovni ljudje, ki so na območju občine zaposleni in v delovnih organizacijah, državnih organih, družbeno-političnih organizacijah in društvih, kmetije — člani zadruge ali druge delovne organizacije ter drugi občani, ki delajo na območju občine in za katere je to določeno z zakonom.

Za odbornika občinskega zbora je lahko izvoljen vsak občan, ki ima volilno pravico, za odbornika zbora delovnih skupnosti pa vsak delovni človek, ki lahko voli v ta zbor, kakor tudi član organa upravljanja delovne organizacije oziroma delovne skupnosti, član organa upravljanja združenja delovnih organizacij, sindikalni funkcionar ter funkcionar družbeno-politične organizacije v občini.

86. člen

Odborniki občinske skupščine se volijo za štiri leta. Vsako drugo leto se voli polovica članov vsakega zbora občinske skupščine.

Po razpisu splošnih volitev vseh članov občinske skupščine določi občinska skupščina na svojem prvem sestanku, katerim članom traja prva mandatna doba dve leti.

Način volitev in odpoklica odbornikov sta predpisana z zakonom.

87. člen

Odbornik enega zbora ne more biti hkrati odbornik drugega zbora.

Nihče ne more biti dvakrat zaporedoma odbornik istega zbora občinske skupščine. Odbornik občinske skupščine, ki je bil izvoljen za odbornika okrajne skupščine, obdrži mandat odbornika občinske skupščine. V naslednji mandatni dobi je lahko ponovno izvoljen za odbornika občinske skupščine, vendar v tej mandatni dobi ne more biti ponovno izvoljen v okrajno skupščino.

Uslužbenec občinske uprave ali sodnik občinskega sodišča ne more biti hkrati odbornik občinske skupščine.

88. člen

Odborniku občinske skupščine preneha mandat, če izgubi volilno pravico, zaradi odpoklica, zaradi odoovedi mandatu, če je obsojen na kazen zopora, daljšo od šestih mesecev ali na huišo kazen, ali če je obsojen zaradi kaznivega dejanja, storjenega iz koristolubja, če sprejme službo v občinski upravi, ali če je izvoljen za sodnika občinskega sodišča.

89. člen

Odborniki občinske skupščine imajo pravico in dolžnost:

- udeleževati se sej občinske skupščine in njenih organov in sodelovati pri njihovem delu;
- pregledati zadeve, ki se pripravljajo za seje občinske skupščine ali njenih organov, kakor tudi gradivo, ki je v zvezi s takimi zadevami;
- predlagati sprejetje splošnih predpisov, odločb ter sklepov v posameznih zadevah;
- zahtevati pojasnilo v posameznih zadevah (interpelacija), predlagati spremembe in dopolnitve besedila aktov (amandmaji) in predlagati, da se zadeva odloži z dnevnega reda ali da se obravnavanje preloži;
- sprožiti obravnavo in odločanje v kateremkoli vprašanju splošnega pomena za občino, za širšo družbeno skupnost ali za območje lastne volilne enote;
- poročati volivcem na zborih volivcev, na sestankih družbeno-političnih organizacij in ob drugih prilikah o delu občinske skupščine;
- skrbeti, da se zbori volivcev v njihovi volilni enoti redno sklicujejo, aktivno sodelovati v delu teh zborov ter skrbeti, da sklepe izvršijo pristojni organi;
- zahtevati strokovno pomoč upravnih organov za opravljanje svoje dolžnosti v občinski skupščini ter v ta namen uporabljati publikacije in strokovno knjižico občine.

90. člen

Dolžnost odbornikov občinske skupščine je častna družbena funkcija.

Odborniki imajo pravico do povračila dejanskih stroškov, ki so nastali z opravljanjem njihove dolžnosti, če pa opravljajo stalno delo v skupščini, pa tudi pravico do mesečne nagrade. Višino in način povračila določi občinska skupščina.

91. člen

Odborniki občinske skupščine so za opravljanje svoje dolžnosti odgovorni občanom in občinski skupščini.

92. člen

Odbornik občinske skupščine ne sme biti poklican na odgovornost, ne sme se mu vzeti prostost in tudi ne sme biti kaznovan za glasovanje ali mnenje izraženo v občinski skupščini.

Za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, ni dovoljeno odborniku občinske skupščine brez privolitve njegovega zbora vzeti prostost ali začeti kazenski postopek; če zbor ni zbran, da privolitev mandatno-imunitetna komisija; zbor, ki mu odbornik pripada, mora pozneje privolitev potrditi. Privolitev ni potrebna, če gre za kaznivo dejanje, za katero je preiskovalni zapor obvezen, ali če je bil odbornik zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen strogega zopora ali huiša kazen.

2. Organi občinske skupščine

93. člen

Organi občinske skupščine so predsednik, komisije, sveti in upravni organi.

a) Predsednik

94. člen

Občinska skupščina izvoli izmed sebe predsednika.

Predsednik skupščine se izvoli na podlagi posamične kandidature, ki jo vloži najmanj 10 odbornikov.

Občinska skupščina ima lahko tudi enega ali več podpredsednikov. Podpredsednik se izvoli enako kot predsednik.

Če je predsednik občinske skupščine začasno odsoten ali zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

Podpredsednik opravlja določene zadeve iz delovnega področja predsednika v mejah, ki jih določi občinska skupščina.

95. člen

Predsednik predstavlja občinsko skupščino in zastopa občino kot pravno osebo pred državnimi in drugimi organi ter v pravnih razmerjih nasproti fizičnim in pravnim osebam; predsednik lahko v posameznih primerih pooblasti koga drugega, da zastopa občino.

Predsednik skrbi za pripravo sej občinske skupščine in njenih zborov, sklicuje in vodi seje, skrbi za delo občinske skupščine in njenih organov in za izvršitev sklepov občinske skupščine.

Predsednik vsklajuje delo komisij in svetov in skrbi, da komisije in sveti opravljajo svoje funkcije do občinske skupščine, organov družbenega upravljanja in organov uprave.

Predsednik lahko zahteva od komisije ali sveta, naj postavi na dnevni red svoje seje posama vprašanja s svojega področja. Komisija oziroma svet mora taka vprašanja obravnavati in o njih sklepati.

Predsednik vsklajuje delo krajevnih skupnosti.

Predsednik s tajnikom občinske skupščine vsklajuje delo organov občinske uprave, kadar opravljajo kot strokovni organi opravila v zvezi s pripravljanjem, sprejemanjem in izvrševanjem sklepov občinske skupščine, njenih komisij in svetov.

Predsednik lahko zahteva od tajnika ali od starešin upravnih organov podatke in poročila, ki so potrebna za delo skupščine in njenih organov oziroma za izvajanje njihovih sklepov.

Predsednik je za svoje delo odgovoren občinski skupščini.

96. člen

Za svoje delo v občinski skupščini ima predsednik pravico do stalne mesečne nagrade in do plačanega letnega dopusta.

Mesečno nagrado določa občinska skupščina. Stalna mesečna nagrada in plačan letni dopust pripadata tudi podpredsedniku, če stalno opravlja svoje dolžnosti v občinski skupščini.

b) Komisije občinske skupščine

97. člen

Za proučevanje posameznih vprašanj, za pravo predlogov in za opravljanje drugih zadev iz svojega delovnega področja ima lahko občinska skupščina stalne inčasne komisije.

Stalne komisije opravljajo zadeve, določene s tem statutom. Člane stalnih komisij izvoli občinska skupščina izmed svojih odbornikov za dobo dveh let.

Začasne komisije imenuje občinska skupščina s posebnim sklepom, s katerim določi njihovo delovno področje in sestavo. V začasne komisije se lahko izvolijo poleg odbornikov tudi občani, ki s svojim znanjem in izkušnjami lahko pripomorejo k uspešnejšemu delu komisij.

98. člen

Občinska komisija ima tele stalne komisije z naslednjim številom članov:

Komisija za volitve in imenovanje — 9 članov,

— komisija za družbeni nadzor — 7 članov,

— komisija za prošnje in pritožbe — 9 članov.

Vsak zbor občinske skupščine ima svojo mandatno-imunitetno komisijo, ki šteje 3 člane.

V komisijo za volitve in imenovanje in za prošnje in pritožbe izvoli občinska skupščina po 5 članov, občinski odbor SZDL in občinski sindikalni svet pa delegirata v vsako po 2 čalna.

99. člen

Mandatno-imunitetna komisija vsakega zbora občinske skupščine obravnava vprašanja v zvezi z imunitetnimi pravicami članov zbora, s prenehanjem mandatov odbornikov, z razpisom volitev na izpraznjena mesta in v zvezi z verifikacijo mandatov novoizvoljenih odbornikov, in o tem poroča zboru.

Komisija za volitve in imenovanja proučuje vsa vprašanja v zvezi z volitvami in razrešitvami iz pristojnosti občinske skupščine ter splošna vprašanja kadrovske politike.

Komisija za družbeni nadzor nadzira način uporabe družbenih sredstev po delovnih in drugih organizacijah in predlaga občinski skupščini ukrepe za pravilno uporabo teh sredstev; proučuje delovanje služb, ki opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela organov uprave, delovnih in drugih organizacij in občanov, ugotavlja kršitve zakonitosti in družbene discipline in predlaga pristojnim organom, da sprejmejo primerne ukrepe; predlaga občinski skupščini ali posameznemu zboru priporočila.

Komisija za prošnje in pritožbe obravnava prošnje, pritožbe in predloge, ki jih občani in delovne organizacije pošiljajo občinski skupščini, preverja njihovo utemeljenost in daje predloge občinski skupščini, kako naj se posamezna zadeva reši; predlaga tudi ukrepe, ki jih je treba sprejeti, da se odpravijo ugotovljene nepravilnosti v delu organov občinske skupščine in v

delovnih in drugih organizacijah. Komisija lahko pri obravnavi posameznega primera zasliši stranko oziroma predstavnika organa ali delovne in druge organizacije, v katerih delovno področje spada zadeva, lahko pa tudi zahteva, da se ji predložijo na vpogled spisi. Komisija lahko zaradi odprave ugotovljenih nepravilnosti samostojno daje priporočila.

c) Sveti

100. člen

Sveti občinske skupščine so politično-izvršilni organi občinske skupščine in organi družbenega samoupravljanja na področju, za katero so ustanovljeni.

Sveti občinske skupščine skrbijo za uresničevanje politike in za izvrševanje zakonov, družbenih planov in drugih aktov skupščine, dajejo predloge za določitev politike občinske skupščine in za sprejem njenih aktov, sprejemajo predpise, za katere so pooblašteni, določajo splošne smernice za delo upravnih organov in opravljajo druge politično izvršilne zadeve.

101. člen

Občinska skupščina ima tele svete:

- svet za občno upravo in notranje zadeve,
- svet za finance,
- svet za industrijo,
- svet za blagovni promet,
- svet za obrt,
- svet za turizem,
- svet za kmetijstvo in gozdarstvo,
- svet za delo,
- svet za urbanizem in gradbene zadeve,
- svet za komunalne zadeve,
- svet za vzgojo in izobraževanje,
- svet za strokovno izobraževanje,
- svet za prosveto in kulturo,
- svet za telesno vzgojo,
- svet za zdravstvo,
- svet za socialno varstvo,
- svet za varstvo družine.

Vsak svet ima predsednika in 12 članov.

Sveti občinske skupščine sestavljajo člani, ki jih delegirajo vanje delovne in druge organizacije ter člani, ki jih izvoli občinska skupščina izmed svojih članov in izmed drugih oseb. Sestava svetov se določi s posebnim predpisom.

Mandat članov svetov traja dve leti.

102. člen

Svet za občno upravo in notranje zadeve opravlja zadeve s področja organizacije in dela uprave, sistemizacije delovnih mest, uslužbenschkih razmerij, strokovnega izobraževanja uslužbencev in delavcev in izboljšanja dela v občinski upravi, zadeve varstva javnega reda in miru, varnosti prometa, ljudi, osebnega in družbenega premoženja, zadeve matične službe, požarno-varnostne službe in zadeve civilne zaščite; svet opravlja tudi druge zadeve, ki ne spadajo v pristojnost drugih svetov občinske skupščine.

Svet za finance obravnava predlog občinskega proračuna in zaključnega računa, opravlja zadeve v zvezi z izvajanjem proračuna in druge zadeve s področja financ ter premoženjsko-pravne zadeve.

Svet za industrijo obravnava zadeve s področja industrije.

Svet za blagovni promet obravnava zadeve s področja blagovnega prometa.

Svet za obrt obravnava zadeve s področja obrtništva.

Svet za turizem obravnava zadeve s področja turizma.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo opravlja zadeve s področja kmetijstva, gozdarstva, lova, ribolova in vodnega gospodarstva.

Svet za delo opravlja zadeve s področja dela, posredovanje dela in socialnega zavarovanja.

Svet za urbanizem in gradbene zadeve opravlja zadeve s področja regulacije mesta, urbanističnih zasnov, določanja zazidalnih območij in druge zadeve s področja urbanizma ter zadeve s področja gradbeništva.

Svet za komunalne zadeve opravlja zadeve s področja prometa in cest ter druge komunalne zadeve, zadeve s področja stanovanjske politike in varstva stanovanjskih pravic občanov.

Svet za vzgojo in izobraževanje opravlja zadeve s področja šolstva ter predšolske in pošolske vzgoje.

Svet za strokovno izobraževanje opravlja zadeve s področja strokovnega izobraževanja.

Svet za prosveto in kulturo opravlja zadeve s področja ljudske prosvete in druge zadeve s področja prosvetnega in kulturnega dela.

Svet za telesno vzgojo opravlja zadeve s področja telesne vzgoje.

Svet za zdravstvo opravlja zadeve s področja zdravstva.

Svet za socialno varstvo opravlja zadeve s področja splošnega varstva, skrbništva in druge zadeve socialnega varstva.

Svet za varstvo družine opravlja zadeve s področja varstva družine in skrbništva mladoletnih.

Delovno področje in naloge svetov se podrobneje določijo s predpisom iz prejšnjega člena.

103. člen

Sveti opravljajo naloge iz svojega delovnega področja na sejah,

Delo na sejah se uredi s poslovnikom, ki ga sprejme svet.

Kadar posamezna zadeva spada v delovno področje dveh ali več svetov, se sveti sestanejo na skupne seje; to velja zlasti za sestavo predlogov družbenega načrta, proračuna, programov razvoja in urbanističnega načrta.

Kadar svet obravnava delo krajevnih skupnosti, delovne ali druge samoupravne organizacije, mora biti na sejo povabljen tudi zastopnik take organizacije.

104. člen

Sveti so za svoje delo odgovorni občinski skupščini.

d) Občinska uprava

105. člen

Občinski upravni organi izvršujejo zakone, družbene plane in druge akte občinske skupščine, izvajajo politiko, ki je bila določena, spremljajo stanje na ustreznem področju, organizirajo in opravljajo določene službe, odločajo v upravnih zadevah, izvajajo upravno nadzorstvo in druge upravne dejavnosti, pripravljajo akte in opravljajo druge strokovne zadeve za občinsko skupščino ter za komisije in svete občinske skupščine.

106. člen

Upravni organi so temeljni in posebni.

Temeljni upravni organi so:

- oddelek za občno upravo,
- oddelek za finance,
- oddelek za gospodarstvo,
- oddelek za gradnje in komunalne zadeve,
- oddelek za družbene službe,
- oddelek za notranje zadeve,
- oddelek za narodno obrambo.

Posebni upravni organi so:

- Zavod za kataster in izmero zemljišč,
- Krajevni urad Besnica, Cerklje, Goriče, Jezersko, Mavčiče, Naklo, Preddvor, Predoslje, Šenčur, Trboje in Zabnica.

Posebna organa v občini sta občinsko javno pravobranilstvo in občinski sodnik za prekrške.

107. člen

Oddelek za občno upravo opravlja zadeve s področja organizacije občinskih organov in zavodov ter sistemizacije delovnih mest in uslužbenschkih razmerij, skrbi za organizacijo in napredek upravnega poslovanja; opravlja splošno pisarniško službo in posebne servisne službe; opravlja druge zadeve iz pristojnosti občinske uprave, ki niso dane v delovno področje drugih upravnih organov.

Oddelek za finance opravlja upravne zadeve v zvezi s pripravo proračuna in zaključnega računa, spremlja izvrševanje proračuna in finančno izvrševanje občinskega družbenega plana, opravlja računovodsko službo za občinski proračun in sklade, gospodari s premičnim in nepremičnim premoženjem v upravi občinske skupščine in njenih organov in skrbi za njegovo vzdrževanje, opravlja upravne zadeve na področju premoženjsko-pravnih razmerij glede zemljišč družbenega premoženja; odmerja in izterjuje davke in druge davščine od občanov.

Oddelek za gospodarstvo opravlja upravne zadeve na področju gospodarstva (industrije, obrti, blagovnega prometa, gostinstva, turizma, kmetijstva, gozdarstva, lova in ribolova), zadeve iz pristojnosti tržne, kmetijske, gozdarske, veterinarske inšpekcije in inšpekcije dela, zadeve iz občinske pristojnosti na področju sistema osebnih dohodkov, strokovnih kvalifikacij in strokovne izobrazbe delavcev in uslužbencev v go

spodarstvu, zadeve posredovanja dela, higiensko-tehničnega varstva in zaščite dela, strokovno pripravila in obdeluje občinski družbeni plan in druge zadeve s področja planiranja.

Oddelek za gradnje in komunalne zadeve opravlja upravne zadeve s področja gradbeništva in gradbene inšpekcije, urbanizma, prometa komunalnih zadev (gradnja in vzdrževanje občinskih cest in mostov, kanalizacije in vodovodov, vzdrževanje čistoče, urejanje in vzdrževanje parkov in nasadov) in zadev s področja stanovanjske zakonodaje.

Oddelek za družbene službe opravlja zadeve s področja vzgoje in izobraževanja, prosvete, kulture in telesne vzgoje, zadeve s področja organizacije zdravstvenega varstva, zdravstvene preventive in sanitarne inšpekcije, zadeve s področja socialnega varstva, varstva družine, skrbništva in invalidskega varstva.

Oddelek za notranje zadeve opravlja upravne zadeve v zvezi z vzdrževanjem reda in miru v občini, z varnostjo krajevnega prometa, vodi knjige državljanov, sprejema prijave in odjave bivanja; opravlja druge upravne zadeve s področja notranjih zadev, ki so s posebnimi predpisi dane v pristojnosti občine; v mejah svojih pravic lahko izdaja ukaze postaji ljudske milice, ki je v občini, v zadevah, ki se tičejo vzdrževanja reda in miru v občini in varnosti krajevnega prometa.

Oddelek za narodno obrambo opravlja vse upravne in strokovne zadeve s področja narodne obrambe.

108. člen

Zavod za kataster in izmero zemljišč opravlja vse upravne in strokovne zadeve katastrske službe za območje občine.

Krajevni uradi opravljajo te zadeve:

- vodijo matične knjige, državljanke knjige in volilne imenike ter izdajajo izpiske iz njih,
- izdajajo živinske potne liste,
- izdajajo potrdila v mejah veljavnih predpisov,

— sprejemajo vloge občanov za organe občinske skupščine,

— opravljajo prijavno in odjavno službo in vodijo register občanov,

— dajejo pravno pomoč na zaprosilo državnih organov in zavodov,

— opravljajo druge zadeve po veljavnih predpisih in zadeve, ki jim jih nalaži občinska skupščina.

Organizacijo in naloge občinskega javnega pravobranilstva in občinskega sodnika za prekrške urejajo posebni predpisi.

109. člen

Upravne komisije se ustanovijo za opravljanja določenih upravnih zadev, ki imajo pomen za dva ali več upravnih organov, ali upravnih zadev, ki spadajo v področje posameznega upravnega organa, pa po svoji naravi zahtevajo kolegijsko reševanje.

Komisija je kolegijski organ, ki zadeve iz svoje pristojnosti opravlja na sejah.

110. člen

Občinski upravi načeluje tajnik občinske skupščine, ki je za svoje delo neposredno odgovoren predsedniku občinske skupščine.

Tajnik občinske skupščine vsklajuje delo upravnih organov in skrbi, da občinska uprava v redu posluje, skrbi za zakonitost dela upravnih organov, pomaga predsedniku pri pripravljanju sej občinske skupščine in pri vsklajevanju dela svetov in komisij ter skrbi za izvrševanje sklepov občinske skupščine, svetov in komisij, kolikor to ne spada v pristojnost drugih organov.

Tajnik jedolizan enkrat letno poročati občinski skupščini o delu občinskih upravnih organov.

Pravice in dolžnosti tajnika so določene z zakonom in z drugimi predpisi.

111. člen

Starešina upravnega organa vodi in organizira delo upravnega organa.

Starešina upravnega organa je odgovoren za zakonito, pravilno in pravočasno delo upravnega organa.

Pri izvrševanju svojih nalog ima starešina upravnega organa pravice in dolžnosti, ki so določene z zakonom in z drugimi predpisi.

112. člen

Občinskim uslužbencem je zagotovljeno samoupravljanje v mejah veljavnih predpisov, pri urejanju vprašanj, ki se nanašajo na delovna razmerja, delitev dohodka in druga notranja razmerja.

Pravice in dolžnosti samoupravljanja izvršujejo uslužbenci neposredno in po svetu kolektiva, ki ga izvolijo izmed sebe. Svet kolektiva skupno s tajnikom občinske skupščine odloča o notranji organizaciji upravnih organov in sistematizaciji delovnih mest, o delitvi dohodka, finančnem načrtu in zaključnem računu občinske uprave, o urejanju delovnih razmerij, pravicah in dolžnostih uslužbencev, o samoupravljanju in o nagrajevanju uslužbencev po delu. Sklepi in predpisi tajnika in sveta kolektiva po tem odstavku veljajo, ko jih potrdi občinska skupščina ali organ, ki ga ta določa.

VI. Krajevne skupnosti

113. člen

Kot svojo samoupravno skupnost ustanovijo občani krajevno skupnost za naselje, del naselja, več naselij ali del mesta.

V krajevni skupnosti organizirajo občani komunalne, stanovanjske, gospodarske, socialne, zdravstvene, kulturne, prosvetne, vzgojne in druge dejavnosti zaradi neposrednega zadovoljevanja svojih potreb ter potreb družin in gospodinjstev kakor tudi za razvoj naselja.

Krajevna skupnost skrbi za napredek stanovanjskega gospodarstva in strokovno pomaga hišnim svetom in občanom pri upravljanju in vzdrževanju stanovanjskih hiš.

Krajevna skupnost obravnava poslovanje delovnih organizacij, ki na njenem območju skrbi za zadovoljevanje dnevnih življenjskih potreb občanov.

114. člen

V občini Kranj se lahko ustanovijo krajevne skupnosti za naslednja območja:

1. Golnik	15. Kokrica
2. Primsko	16. Mavčiče
3. Stražišče	17. Naklo
4. Vodovodni stolp	18. Podbrezje
5. Zlato polje	19. Preddvor
6. Kranj-center	20. Predoslje
7. Kranj-Huje-Planina-Cirče	21. Senčur
8. Britof	22. Šenturska gora-Grad-Dvorje
9. Besnica	23. Trstenik
10. Brniki	24. Visoko
11. Cerklje	25. Voklo
12. Duplje	26. Zalog
13. Goriče	27. Zabnica-Bitaje
14. Jezersko	

115. člen

O ustanovitvi krajevne skupnosti odločajo občani na zborih volivcev. Sklep je veljaven, če je na zboru volivcev prisotnih najmanj 10% volivcev predvidenega območja, če je bil predlog sprejet z večino glasov navzočih in je nanj dala soglasje občinska skupščina.

116. člen

Krajevna skupnost ima svoj statut, ki ga sprejme zbor volivcev, potrdi pa občinska skupščina.

Statut krajevne skupnosti določa delovno področje, naloge, pravice in dolžnosti, organizacijo in delo krajevne skupnosti, način ustanavljanja servisov in delovnih organizacij ter druga vprašanja.

Krajevna skupnost je pravna oseba.

Krajevna skupnost lahko predlaga občinski skupščini, da sprejme predpis ali drug splošni akt. Občinska skupščina je dolžna o predlogu razpravljati na svoji seji.

117. člen

V krajevni skupnosti občani neposredno ali po organih krajevne skupnosti uresničujejo zlasti naslednje naloge:

— predlagajo občinski skupščini, da uvede krajevni samopríspevek;

— dajejo pripombe in predloge na vse akte, ki jih daje v razpravo občinska skupščina, obvezno pa morajo razpravljati ter dajati pripombe in predloge k osnutku letnega družbenega načrta, programa razvoja občine ter proračuna občine;

— sodelujejo pri delu samoupravnih organov

in organov družbenega upravljanja na območju krajevne skupnosti in občine;

— po načelu dobrega gospodarjenja upravljajo z družbenim premoženjem, ki ga prepusti v upravljanje občinska skupščina;

— sklicujejo zbere volivcev in objavljajo sklepe zbora volivcev, kakor tudi drugih samoupravnih skupnosti na območju krajevne skupnosti;

— razvijajo razne oblike pomoči za razbremenitev zaposlenih žena, skrbijo za vse oblike vzgoje in varstva mladine in sodelujejo pri reševanju socialnih problemov članov krajevne skupnosti;

— skrbijo za osebe in mladoletnike, ki se postavijo pod skrbništvo in ukrepaajo o vzgojno zancmarjenih in zapuščenih osebah;

— v sodelovanju z zdravstvenimi ustanovami skrbijo za zdravstveno varstvo občanov;

— skrbijo za graditev in vzdrževanje komunalnih objektov krajevnega pomena na svojem območju ter nadzorujejo, da se upravljajo v skladu s predpisi;

— skrbijo za upravljanje pokopališč, za organiziranje ukrepov zoper požar, za urejanje parkov, kopališč in drugih komunalnih objektov;

— organizirajo prostovoljno delo občanov na svojem območju, zbirajo prostovoljne prispevke ter sredstva;

— skrbijo za pospeševanje turistične dejavnosti in delo turističnih društev;

— skrbijo za gradnjo in vzdrževanje krajevnih cest, potov in mostov, pokopališč, javnih nasadov, parkov, kopališč, javne razsvetljave in kanalizacije;

— skrbijo za regulacijo manjših potokov;

— urejajo zunanji izgled kraja in komunalnih objektov ter skrbijo za vzdrževanje čistoče;

— po potrebi ustanavljajo obrate družbene prehrane in skrbijo za družbeno prehrano;

— skrbijo za delovanje kulturno-prosvetnih društev in klubov;

— upravljajo in vzdržujejo prostore za družbeno, kulturno in politično dejavnost;

— skrbijo za izboljševanje materialnega stanja šol;

— gradijo, adaptirajo in vzdržujejo krajevne športne objekte;

— vzdržujejo in sodelujejo pri razvoju krajevnih športnih organizacij;

— opravljajo druge zadeve, za katere jih pooblašča občinska skupščina in njeni organi, ali za katere se pokaže potreba s strani občanov.

118. člen

Organ krajevne skupnosti je zbor volivcev krajevne skupnosti.

Svet krajevne skupnosti je izvršni organ zbora volivcev. Sestavlja ga do 20 članov, ki jih izvolijo zbori volivcev.

Mandat članov sveta traja največ štiri leta, tako da se v polovici mandatne dobe zamenja polovica članov sveta krajevne skupnosti.

Svet izmed sebe izvoli predsednika krajevne skupnosti.

119. člen

V krajevni skupnosti delujejo poravnalni sveti, komisije in drugi organi, ki jih imenuje svet krajevne skupnosti ali jih na predlog sveta krajevne skupnosti volijo občani na zborih volivcev.

120. člen

Krajevna skupnost sestavi za vsako leto svoj delovni program. V programu se določijo naloge, višina sredstev in način, kako se bodo ta sredstva zagotovila.

Osnutek delovnega programa da svet krajevne skupnosti v razpravo in potrditev zboru volivcev. Biti pa mora vsklajen z ustreznim družbenim načrtom občine.

121. člen

Krajevna skupnost ima finančni načrt dohodkov in izdatkov. Predlog finančnega načrta pripravi svet, o njem razpravlja in sklepa zbor volivcev.

Za redno poslovanje dobiva krajevna skupnost finančna sredstva v obliki financiranja nje-nega programa s strani občinske skupščine. Višina teh sredstev se vsakoletno določa s proračunom občine.

Iz skladov občinske skupščine se lahko namensko dodelijo krajevnim skupnostim še posebna sredstva za investicijske potrebe. Ta sredstva se lahko dodelijo s pogojem, da občani sami zberejo del potrebnih sredstev.

Krajevna skupnost lahko za opravljanje svojih nalog najema posojila.

Nadaljnji vir dohodkov krajevne skupnosti so lahko krajevni samoprispevek, dohodki iz lastne dejavnosti in drugi dohodki.

Krajevna skupnost ima za financiranje posameznih nalog tudi sklade.

Krajevna skupnost posluje po predpisih, ki urejajo proračunsko poslovanje in ima pri banki svoj tekoči račun. Odredbodajalec je predsednik krajevne skupnosti.

122. člen

Občinska skupščina in njeni organi nadzorujejo zakonitost dela organov krajevne skupnosti.

123. člen

Zaradi vsklajevanja skupnih interesov in nalog sklicuje predsednik svetov krajevnih skupnosti na posvete predsednik občinske skupščine.

VII. Zbori volivcev

124. člen

Na zborih volivcev občani obravnavajo vprašanja, ki imajo splošen pomen za življenje in delo v naselju, pa tudi za življenje in delo v občini in v širših družbeno-političnih skupnostih ter dajejo predloge za reševanje takih vprašanj, opravljajo volilne funkcije, ki so določene z ustavo ali zakonom ter neposredno odločajo o vprašanjih, ki so določena z zakonom ali s tem statutom.

Občinska skupščina mora dati zborom volivcev v obravnavo predloge družbenih načrtov, programov razvoja posameznih področij gospodarskih in družbenih dejavnosti, občinskega proračuna in urbanističnega načrta.

Na zborih volivcev poročajo odborniki občinske skupščine o delu občinske skupščine. Organi družbenega samoupravljanja in organizacije, ki opravljajo zadeve javnega pomena na območju občine, morajo zboru volivcev dati potrebna pojasnila, če zbor to zahteva.

Zbori volivcev lahko obravnavajo delo volivcev javnih in drugih družbenih funkcij.

Občinska skupščina oziroma njeni organi morajo obravnavati sklepe in predloge zborov volivcev in jih obvestiti o svojem stališču do teh sklepov oziroma predlogov najkasneje na naslednjem zboru volivcev.

125. člen

Zbori volivcev se sklicujejo za naslednja območja:

a) v mestu Kranju za območja:

Huje, Planina in Čirčiče
Drulovka in Orehek
Gorenja Sava
Gorenje in Primskovo
Kalvarija, Labore, Stražišče in Smarječna gora
Klanec
Kranj-center
Struževo
Vodovodni stolp
Zlato polje

b) Na ostalem območju občine:

Bela za naselja: Bašelj, Hraše, Sp., Sr. in Zg. Bela,
Besnica za naselja: Njivica, Rakovica, Sp. in Zg. Besnica, Spodnje Zabukovje,
Bitnje za naselja: Sp., Sr. in Zg. Bitnje
Breg ob Savi za naselja: Breg ob Savi,
Britof za naselji: Britof in Orehovlje,
Brniki za naselji: Sp. in Zg. Brniki,
Cerklje za naselja: Cerklje na Gorenjskem, Pšenična polica in Vašca
Duplje za naselja: Sp. in Zg. Duplje in Zadruga,
Golnik za naselja: Golnik,
Goriče za naselja: Goriče, Letence, Sr. vas in Zalag,
Grad za naselja: Ambrož pod Krvavcem, Dvorje,
Grad, Stiška vas in Stefanja gora,
Hrastje za naselji: Hrastje in Prebačevo,
Javornik za naselja: Čepulje, Javornik, Jošt, Lavtarski vrh, Planica, Pševo in Zg. Zabukovje,
Jezerko za naselja: Sp. in Zg. Jezerko in Zg. Fužine,
Kokra za naselji: Kokra in Sp. Fužine,
Kokrica za naselja: Bobovk, Ilvoka, Kokrica, Mlaka, Srakovlje in Tatinc,
Mavčiče za naselja: Jama, Mavčiče, Podreča in Praše.

Naklo za naselja: Cegelnica, Malo Naklo, Naklo, Okroglo, Pivka, Polica, Strahinji in Zeje, Olševek za naselja: Hotemože in Olševek, Podblica za naselja: Jamnik, Nemilje in Podblica, Podbrežje za naselja: Bistrica, Gobovce in Podbrežje,

Poženičnik za naselja: Poženik, Pšata in Smartno, Preddvor za naselja: Breg, Hrib, Mače, Možjanca, Nova vas, Potoče, Preddvor in Tupaliče, Predoslje za naselji: Predoslje in Suha, Senčur za naselji: Srednja vas in Senčur, Seturška gora za naselja: Apno, Lenart na Rebrji, Senturška gora in Vrhovlje, Tenetiše za naselji: Sp. in Zg. Tenetiše, Trboje za naselji: Trboje in Zerjavka, Trstenik za naselja: Babni vrt, Čadovlje, Pangercica, Povlje, Trstenik in Zablje, Velesovo za naselja: Adergas, Češnjevček, Praprotna polica, Trata pri Velesovem in Velesovo, Visoko za naselja: Luže, Milje in Visoko, Voglje za naselja: Voglje,
Voklo za naselja: Voklo,
Zalog za naselja: Cerkljanska Dobrava, Glinje, Vopovlje in Zalog pri Cerkljah,
Zabnica za naselji: Sutna in Zabnica.

126. člen

Zbori volivcev se sklicujejo po potrebi, najmanj pa dvakrat na leto.

Zbor volivcev lahko skliče občinska skupščina oz. njen predsednik, organ krajevne skupnosti, občinski ali krajevni organ socialistične zveze delovnega ljudstva ali 10 odstotkov volivcev z območja zbora volivcev. Volivci lahko vlagajo predloge za sklicanje zborov volivcev ali za obravnavanje posameznih zadev na zborih pri organu krajevne skupnosti.

V vsakem primeru mora biti o sklicu zbora obveščen predsednik občinske skupščine.

Obvestilo o sklicanju zbora volivcev se objavi na območju zbora na krajevnih oglasnih deskah osem dni, v nujnih primerih pa najmanj tri dni pred zborom.

127. člen

Zbor volivcev vodi delovni predsednik, ki ga izvolijo volivci. Zapisnikarja zbora določi sklicatelj zbora, volivci pa izvolijo dva overitelja zapisnika.

128. člen

Zbor volivcev odloča javno in z večino glasov navzočih.

Na zborih volivcev lahko sodelujejo vsi občani z območja zbora volivcev, odločajo pa samo tisti občani, ki imajo splošno volilno pravico.

Kolikor ni s predpisom določeno drugače, je zbor sklepčen, če se ga je udeležilo 10 % volivcev (varianta: če so se ga udeležili volivci, ki predstavljajo več kot polovico gospodinjstev iz območja zbora volivcev).

VIII. Občinski referendum

129. člen

Na občinskem referendumu občani neposredno odločajo o skupnih vprašanjih, ki imajo pomen za posamezni kraj ali za občino kot celoto.

Občinski referendum se lahko izvrši zato, da občani potrdijo odlok ali sklep, ki ga je občinska skupščina že sprejela, ali pa zato, da se izjavijo o predlogu odloka oziroma sklepa vnaprej, preden ga je sprejela.

130. člen

Referendum razpisuje občinska skupščina. Referendum se obvezno razpiše za uvedbo samoprispevka in v drugih z zakonom določenih primerih.

Krajevne skupnosti, delovne in družbeno-politične organizacije lahko predlagajo občinski skupščini razpis referenduma.

131. člen

Na referendumu se glasuje neposredno in tajno.

Volivci glasujejo »za« ali »proti« postavljene mu vprašanju.

Predlog, o katerem se glasuje na referendumu, je sprejet, če je zanj glasovala večina volivcev, ki so glasovali.

Odločitev, ki jo sprejmejo občani na občinskem referendumu, je za občinsko skupščino obvezna. Občinska skupščina ne more v enem letu po izvedbi referenduma izdati nobenega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma.

IX. Razmerje med občino in delovno organizacijo

132. člen

Usmerjanje in družbeno nadzorstvo gospodarstva ter družbenih služb v občini, samostojnost in samoupravnost delovnih organizacij so temelj medsebojnih odnosov med občino in njenimi organi ter delovnimi organizacijami.

133. člen

Občina lahko ustanavlja delovne organizacije za zadovoljevanje določenih potreb občanov in družbene skupnosti.

Ob ustanovitvi določi občina delovni organizaciji dejavnost oziroma delovno področje in poskrbi za sredstva, ki jih potrebuje delovna organizacija za opravljanje svoje dejavnosti.

Direktorja, ki bo vodil delovno organizacijo do konstituiranja, imenuje občinska skupščina.

134. člen

O statutu delovne organizacije razpravlja občinska skupščina.

Predloge za spremembo statutih določil daje delovni organizaciji skupščina s priporočili.

135. člen

V primeru pripojitve, spojitve ali razdelitve delovnih organizacij potrjuje ustrezne akte samoupravnih organov občinska skupščina, ko predhodno prouči tudi mnenje gospodarske zbornice o ekonomski upravičenosti takega dejanja.

Posebno pozornost mora občinska skupščina oziroma njeni organi posvetiti proučevanju odnosov med poslovnimi enotami in podjetji ter položaju poslovnih enot, ko potrjuje njihove medsebojne pogodbe.

Pri tem mora občinska skupščina in njeni organi izhajati iz naslednjih načel:

Organizacija dela in upravljanje v delovni organizaciji morata delovnim ljudem omogočiti, da na vsaki stopnji v vseh delih delovnega procesa, ki pomenijo celoto, kar najbolj neposredno odločajo o vprašanjih dela, o urejanju medsebojnih razmerij, o delitvi dohodka in o drugih vprašanjih, ki se tičejo njihovega ekonomskega položaja.

Zagotovljeni morajo biti najugodnejši pogoji za delo in poslovanje organizacije kot celote.

136. člen

Občinska skupščina in njeni organi skrbijo da delovne in druge organizacije skrbno gospodarijo z zaupanimi sredstvi, da izpolnjujejo postavljene programe in da ne zaidejo v gospodarske težave, ki bi bremenile organizacije in družbo.

Družbeno nadzorstvo občinske skupščine in njenih organov je v skrbni za smotno uporabo družbenih sredstev, za pravilno izpolnjevanje družbenih obveznosti in za pravilno opravljanje družbenih nalog.

V ta namen občinska skupščina in njeni organi zbirajo podatke o uspešnosti dela delovnih in drugih organizacij, delajo ustrezne analize, izdajajo potrebne ukrepe ali priporočajo organizacijam ukrepe za odpravo pomanjkljivosti.

Ukrepi za izvajanje družbenega nadzorstva morajo temeljiti na ustreznih predpisih, ki določajo pogoje in način ukrepanja.

137. člen

Zaradi čimbolj uspešnega urejanja medsebojnih razmerij sklicujejo občinski organi skupne posvete s samoupravnimi organi delovnih organizacij.

O priporočilih, ki jih daje občinska skupščina in njeni organi delovnim in drugim organizacijam, morajo razpravljati organi njihovega upravljanja in delavci ter občinsko skupščino obvestiti o storjenih ukrepih. Če se organizacija ne ravna po priporočilih občinske skupščine, je dolžna o tem obvestiti občinsko skupščino in navesti razloge.

Za reševanje posameznih vprašanj v zvezi z delom in razvojem delovne organizacije se organizirajo skupna zasedanja svetov občinske skupščine in samoupravnih organov delovne organizacije.

Skupna zasedanja se organizirajo zlasti, kadar je v razpravi samostojni plan delovne organizacije, ko se razpravlja o poslovnem poročilu delovne organizacije, v primeru razprave o poročilu pristojnih inšpekcijskih služb o delu delovne organizacije in v drugih primerih.

X. Javnost dela organov in organizacij v občini

138. člen

Delo občinskih organov, organov družbenega samoupravljanja in organizacij, ki v občini opravljajo zadeve javnega pomena, je javno; ti organi oziroma organizacije morajo obveščati javnost o svojem delu.

Način zagotovitve javnosti se določi z zakonom in s tem statutom. Z zakonom se določi, kateri podatki se morajo varovati kot tajnost oziroma, kateri podatki se ne smejo objaviti.

Občani imajo pravico, da razpravljajo o delu občinskih organov, organov družbenega samoupravljanja in organizacij, ki v občini opravljajo zadeve javnega pomena, ter da jim dajejo pripombe in predloge bodisi neposredno ali po svojih družbeno-političnih organizacijah.

139. člen

Da bi si zagotovili javnost in družbeno odgovornost v delu občinskih organov, organov družbenega samoupravljanja in organizacij, ki v občini opravljajo zadeve javnega pomena, obrav-

nava občinska skupščina pri izvrševanju družbenega nadzorstva splošna vprašanja, ki se tičejo razpolaganja z družbenimi sredstvi, delitve dohodka in način izvrševanja pravic in dolžnosti teh organov in organizacij.

140. člen

Občinska skupščina in njeni organi lahko sklenejo, da bodo dali posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti pred odločitvijo v javno razpravo.

Predlogi občinskega družbenega plana in proračuna, programi razvoja in programi občinskih skladov morajo biti vsakokrat dani v javno razpravo občanom, tako da prejme po en izvod vsako gospodinjstvo v občini vsaj en mesec pred sprejetjem.

Obenem s temi predlogi je treba volivcem omogočiti, da se na zborih volivcev, neposredno ali po svojih strokovnih in družbeno-političnih organizacijah in krajevnih skupnostih s svojimi predlogi izjavijo o vseh pomembnejših vprašanjih, ki jih rešujejo predlogi družbenega plana in proračuna, programi razvoja in programi občinskih skladov; to velja predvsem za negospodarske investicije, stanovanjsko izgradnjo, komunalne naprave in druge objekte, s katerimi se zadovoljujejo skupne potrebe občanov.

Na enak način morajo občinska skupščina in njeni organi obvestiti občane o polletnem in letnem izvrševanju določb družbenega plana, proračuna in skladov.

Svet za občo upravo in notranje zadeve skrbi, da se izvajajo določbe tega člena. Ta svet določi tudi obliko in roke za sestavo predlogov oziroma poročil, ki jih je treba dostaviti občanom.

141. člen

Občinski urbanistični program, ureditveni in zazidalni načrt morajo biti pred sprejetjem s predpisi določeni čas razgrnjeni na vpogled volivcem območja, ki ga ti načrti urejajo. Volivcem ter njihovim strokovnim in družbeno-političnim organizacijam je treba obenem omogočiti, da k tem načrtom dajo svoje spremembe in dopolnilne predloge.

142. člen

Razen v uradnem vestniku se vsi predpisi in drugi sklepi občinske skupščine in njenih organov objavljajo na krajevnih razglasnih deskah, seznaniti pa je treba z njimi tudi organe krajevnih skupnosti.

Glede na pomembnost posameznega predpisa

ali drugega sklepa občinske skupščine in njenih svetov določijo ti organi lahko za vsak primer posebej tudi druge načine obveščanja občanov o sprejetih predpisih in drugih sklepih preko lokalnega časopisa, dnevnega časopisa, radia, po družbeno-političnih organizacijah, organih samoupravljanja, delovnih organizacij in krajevnih skupnostih.

XI. Razmerje občine Kranj do drugih občin

143. člen

Kadar občinski organi ugotovijo, da je v interesu zadovoljevanja skupnih potreb občanov ali povečanja proizvodnih sil koristno ustanoviti skupne delovne organizacije ali službe z drugo občino, predlagajo tej občini, ali sprejmejo njen predlog za skupno ustanovitev takih delovnih organizacij oziroma služb.

Za uspešno reševanje vprašanj, ki so skupnega pomena za več občin, lahko občinski organi sodelujejo z organi okraja in drugih občin tako, da ustanovijo občasne skupne komisije in druge organe.

Razmerja, ki nastanejo z ustanovitvijo skupne delovne organizacije, službe, komisije ali drugega organa z drugo občino, se določijo s posebno pogodbo.

XII. Končre določbe

144. člen

Ta statut začne veljati 30 dni po objavi v Uradnem vestniku.

Z dnem uveljavitve tega statuta preneha veljati statut občine Kranj, številka 01/1-7011/1-57 z dne 12/11-1957 z vsemi dopolnitvami in spremembami.

Številka: 06-089/1963

V Kranju, 12/11-1963

Večji obisk v soteski Vintgar

V letošnjem letu je sotesko Vintgar obiskalo 42.418 turistov. Med temi je bilo 7.725 tujcev kar je za 40 odstotkov več kot v letu 1962.

Dobrišen del obiskovalcev tvorijo slušatelji srednjih in višjih šol, ki so prišli v Vintgar na izlet. Iz Slovenije jih je tako prišlo 5562, s Hrvaške 5401, iz Srbije 5646, iz Madžarske 797 in iz BiH 206. Iz ostalih republik prihaja vsako leto večje število mladih.

Turistično društvo Vintgar stalno izboljšuje prehodne naprave skozi sotesko, predvsem

mostove in galerije. V tem letu je obnovilo tri lesene mostove s travertini, galerije pa izpolnjuje s hrastovim lesom, tako so prehodne naprave trajnejše in varnejše. Tudi turistično sprehajališče v znano Poključsko luknjo so v tem letu primerno obnovili.

Letos je društvo praznilo 70-letnico zgradbe prehodnih naprav skozi sotesko Vintgar.

Ob tej priložnosti so med drugim pripravili baklado skozi sotesko, pri kateri je bila dobra udeležba.

Za razvoj turizma skrbi društvo tudi s tem, da je preskrbelo posojila za opremo zasebnih turističnih sob, v katerih je skupaj že 50 postelj. Prihodnje leto se bo to število močno povečalo, ker se je letos priglasilo še veliko novih priselencev za taka posojila.

Turistično društvo si prizadeva, da bi na Hamu, od koder je zelo lep razgled po Gorenjski, zgradili večjo okrepčevalnico ali restavracijo, ki bi jo gotovo radi obiskovali posebno blejski gostje.

Iz občin dolin

ZBOR VOLIVCEV V POLJANAH IN VOLČI — Za območje krajevnih odborov Poljane in Volča so za prihodnje nedeljo sklicali zbor volivcev. V nedeljo, 22. t. m., ob 9. uri se bodo v prostorih Kulturnega doma v Poljanah zbrali prebivalci iz naselij Bukov vrh, Dobje, Dolnje brdo, Hotovlje, Kremenik, Poljane, Predmost, Srednja vas, Vinharje, in Zolja vas; prebivalci iz vaselj Delnice, Gabrška gora, Jazbine, Lom nad Volčo, Lovsko brdo, Malenski vrh, Podobeno, Volča in Zakobiljek pa istega dne ob 15. uri »Pri Matevžku« na Volči in obravnavali enak dnevni red. Zbrani občani bodo razpravljali o urbanističnem načrtu, obrazloževali jim bo ukinitve krajevnega urada, poslušali pa bodo tudi poročila o vodovodu.

OB PRAZNOVANJU DNEVA JLA — V okviru programa praznovanja dneva Jugoslovanske ljudske armade bodo pripadniki Skofjeloške garnizije tako kot vsako leto, obiskali nekatere gospodarske organizacije. Razen tega pa bo v nekdanjih prostorih »Peko« na Blaževi ul. št. 1 odobitna razstava o življenju in delu, kakor tudi o sodelovanju pripadnikov JLA pri graditvi socializma. Zvedeli smo, da bo za pripadnike JLA, kakor tudi za ostale prebivalce pester spored slavnostne akademije, KUD »Jože Moškrič« iz Ljubljane.

»ELRA« BLIZU MILIJARDE REALIZACIJE — Poročali smo že, da se je s prvim decembrom pripojila k škofjeloški »Elri« Pilara, iz Reteč. S tem v zvezi naj omenimo, da so v teku nekateri organizacijska dela. Predvidena je adaptacija in preureditev prostorov, kamor bo preselila »Elra« del proizvodnje, medtem ko bo Pilara svojo proizvodnjo postopoma opustila. Ob koncu pa naj povečemo razveseljivo novice: kolektiv »Elre« bo v kratkem dosegel milijardo dinarjev realizacije.

VLEČNICA NA STARI VRH: DA ALI NE? — Skofjeloški športni, predvsem smučarski in turistični delavci menda že deseto zimo pogreva željo po vlečnici na znan smučarski center — Stari vrh. Le-ta je omenjena tudi v 7-letnem planu razvoja turizma. Skofjeloški TVD Partizan in občinska zveza za telesno kulturo iščeta investitorje, ki bodo zmogli 19 milijonov dinarjev, kolikor znaša predračun. Slišati je, da bo to verjetno PE Ljubljana-transsport (bivši Transturist) v Skofji Loki. Prav bi bilo, da bi tudi ostala podjetja, kakor tudi občina pomagala zgraditi in investirati vlečnico, ki bi se nedvomno bogato obrestovala.

USTANOVILEN SKLAD ZA NAPREDEK TURIZMA — Po številnih razpravah turističnih organizacij oziroma društev v občini, kakor tudi pristojnih svetov, so se odborniki občinske skupščine na nedavni sedmi stalinjali z ustanovitvijo sklada občine Skofja Loka za napredek turizma. Sredstva tega sklada naj bi bila: turistična taksa, del prometne davka od maloprodajnega prometa in prometa alkoholnih pijač, del prispevka iz dohodka gostinskih organizacij, dotacije družbeno-političnih skupnosti oziroma prispevki in dotacije gospodarskih ter drugih organizacij, kakor tudi obresti od vloženih sredstev sklada in ostali nepredvideni dohodki. Glede takse za uporabo parkirnih prostorov, tabora in šotorišč, pa je skupščina menila, da naj bi jo pobrali tisti, ki bodo te prostore pripravili in oskrbovali.

ZADRUŽNI SVET KZ SKOFJA LOKA — V soboto dopoldne bo zasedal zadržni svet škofjeloške kmetijske zadruge. Zadržniki bodo razpravljali o letošnji realizaciji, medtem ko bo nedvomno osrednji problem razprave v zvezi s sprejetjem proizvodnega programa za prihodnje leto ter o sedemletnem planu.

Semaforja v Skofji Loki ni več

Dolga leta je semafor, ki so ga te dni odstranili, usmerjal promet skozi ozko grlo — od kapucinskega mostu do Mestnega trga in obratno. To je bil prvi semafor v Sloveniji, saj je bil postavljen že pred letom 1955.

Cestokrat se je pokvaril, čestokrat je zmanjkalo tudi elektrike in semafor je bil slep. Vozniki motornih vozil so bili v negotovosti in v strahu. Kdove kolkokrat se je to dogajalo, toda zdaj se to ne bo več ponovljalo. So-

ferji, motoristi ne bodo več v negotovosti. Kakaj? Semafor je do trajal. Prometni organi so stvar hitro rešili, in sicer z enosmernim prometom prek mostu na Mestni trg, tam pa postavili prometni znak, ki prepoveduje vožnjo vsem vozilom. Tako je varneje, hkrati pa tudi razveseljivo, zakaj sleherni voznik, predvsem tujec, se bo peljal še po Spodnjem trgu in si ogledal malo več mesta kot sicer. Morda se bo prav zaradi tega ustavil v mestu in si ga bolje ogledal — in prav gotovo se bo še vrnil. — St. S.

Elektrifikacija Doline in Jelendola

Letošnji družbeni plan, občinski Tržič je predvideval, da bodo v nekaterih krajih občine uredili oziroma obnovili javno razsvetljavo. To delo je bilo doslej opravljeno že v Krizah, Lešah in Sebenjah, medtem ko javno razsvetljavo v Retnjah ob poti pod Zaplatnikom izdelujejo. V Gozdu pa bodo uredili javno razsvetljavo, ki bodo nadaljevali z rekonstrukcijo nadaljnega električnega omrežja. Da bo mogoče graditi čisto na Ravneh, bo treba odstraniti obstoječi zračni elektrovod. Tehnična stran te gradnje je že rešena. Odstranitev omenjenega voda je potrebna tudi zaradi nadaljnje ureditve električnega omrežja v tem delu, kar bo nedvomno tudi ugodno vplivalo na ureditev javne razsvetljave.

Za elektrifikacijo Doline in Jelendola je že izdelan glavni projekt. Na razgovoru s predstavnik

Monteji Elektro Kranj — enote Zirovnica zaključujejo z zadnjimi deli pri otroški vlečnici Mojca v Kranjski gori

O delu šolskih odborov v radovljški občini

Premalo lastne pobude

DRUŽBENO UPRAVLJANJE šolstva v radovljški občini je razmeroma precej razširjeno. Po reorganizaciji šolstva v tej komuni so s pridružitvijo nekaterih manjših šol k večjim, opustili tudi šolske odbore in jih ustanavljali le pri centralnih šolah. S to spremembo je aktivnejša udeležba članov pri neposrednem upravljanju v šolstvu precej otežkočena, ker iz območij, kjer obstajajo podružnične šole, zastopajo njihove interese v centralnem šolskem odboru le posamezni člani.

Na celotnem območju sodeluje v organih družbenega upravljanja v osnovnih šolah 75 občanov. Med njimi je največ uslužbencev (60 odstotkov, delavcev 22 odstotkov itd.). Nekateri šolski odbori imajo imenovane tudi posebne komisije, kot socialno-zdravstvene in gospodarsko-organizacijsko, ko-

mišije za mlečne kuhinje, pedagoško-kadrovsko itd. Najpogosteje so šolski odbori na svojih sejah obravnavali kadrovska, materialna in organizacijska vprašanja in stanje učnih uspehov. Po ugotovitvah prosvetno-pedagoške službe, ki je analizirala dejavnost šolskih odborov, posamezni odbori sicer obravnavajo različna tehtna vprašanja, vendar njihovih razpravam ne sledijo dovolj učinkoviti sklepi ter ukrepi, ki bi pripomogli, da bi se stanje v delovnih organizacijah zboljševalo. Glavna pomanjkljivost iz dela šolskih odborov je v tem, ker sami z lastno pobudo ne analizirajo stanja; da bi na tej osnovi tudi ukrepali, ampak se pogosto zadovoljujejo le s tem, da poslušajo informacije o različnih vprašanjih. Morali pa bi se sami spoprijeti s problemi.

Naloge samoupravnih organov v šolstvu so zelo široke in odgovorne. Od članov zahtevajo razgledanost, poznavanje osnovne dejavnosti in problemov, obenem pa terjajo neposredno angažiranost vsakega posameznika. Zakon do-

loča, da skrbijo samoupravni organi za celotno življenje in delo v področju izobraževanja in vzgoje. Slabosti v delu šolskih odborov pa ne moremo posploševati. V prizadevanjih se med seboj zelo razlikujejo. Učinkovitost in družbeno vlogo samoupravnih organov sta v mnogočem odvisna od samega kadrovskega sestava. Vsaših organizacije zelo neodobno in premalo premišljeno izbirajo članke za šolske odbore. Z razširitvijo samoupravnih pravic delovnega kolektiva se je v marsičem spreminila narava dela in osnovna vloga šolskih odborov. Zato bo v prihodnje potrebna večja nestrnostenost pri delu, bolj kompleksno obravnavanje problemov. Tudi skrbnejša kadrovska izbira bo pripomogla, da bodo ti organi postali vplivni družbeni činitelji.

— J. B.

Na kratkem valu

RADOVLJICA — Minul četrtek se je sesel na prvo sejo po nedavni skupščini novoizvoljeni svet Svobode in prosvetnih društev Radovljica. Člani predsedstva so obravnavali program dela sveta ter proračun za leto 1964. Glavna področja dejavnosti sveta so: likovna vzgoja s prirejanjem rednih razstav, glasbena dejavnost, ki jo gojijo Svobode in prosvetna društva. Razmeroma zelo je razširjeno knjižničarstvo. Manj pa uspevajo nove oblike klubskega dela in filmska vzgoja. Na seji sveta so posebej poudarili, da bodo pospeševali in gojili kulturne stike s Koroško in Primorsko, tako na likovnem področju kot z izmenjavo kulturnih skupin. Konkreten program o tem bodo izdelali na eni prihodnjih sej. Letos je z uspehom gostoval na Koroškem kromarski pevski zbor, prejšnja leta pa bohinijska folklorna skupina.

LESCE — Svoboda Lesce pripravlja za letošnjo novotletno jeklo veliko prireditve na Zagi, s prihodom dedka Mraza in spremstva. Ob tej priložnosti bodo za najmlajše, za pionirje in odrasle uprizarili igrice »Nana pri vodnjaku želja«. Že v nedeljo, 27. in v ponedeljek, 28. decembra pa bodo pripravili otroški novotletni sejem. V tretje prodajalnih bodo prodajali za otroke najrazličnejše predmete. Na slovesnosti v zgodnjem letom

Ob Savi Dolinki

V Kranjski gori je zaživel. Sicer še niso prispeli tuji turisti, bilo pa je dovolj domačih smučarjev. 20. decembra pride prva skupina tujih turistov, ostali pa za noveletne praznike.

Na Hrušici je umrla najstarejša domačinka štirifova mama. Čeprav jih je imela blizu sto let, saj je že dopolnila 92. leto, se je še zanimala za domačo in tujo politiko. Posebno jo je zanimalo atentat na ameriškega predsednika. Med Hrušičani je bila zelo priljubljena.

Planinska transverzala, ki je dolga blizu 800 km in poteka od Maribora do Komra, doživlja letos deseto obletnico. Prehodilo jo je že več sto planincev. Razprodanih je bilo nad 4000 dnevnikov za transverzala, ki so potrebni zaradi kontrole žigov planinskih koč in vrhov. Čeprav transverzala po Primorskem ne vodi po tako izrazito skalnatem svetu kot v Kamniških Alpah in Julijcih, je tudi zanimiva in poučna. Razen našega legepa gorskega sveta kaže transverzala tudi znamenitosti naše domovine. 10-letnica transverzale je šla tiho in neopaženo mimo naših planincev in ljubiteljev gora.

Svoboda »Tone Cufar« na Jesenicah je priredila sinoči v Delavskem domu »Večer narodnih, partizanskih in umetniških pesmi«. Program so izvajali orkester in solisti Jeseniške glasbene šole in društveni komorni zbor. Tudi tokratni nastop je dokazal tesno sodelovanje Jeseniške Svobode z glasbeno šolo, kar je predvsem važno za vključevanje mladine v društvo in za dvig kvalitete ravnih glasbenih odskov Jeseniške in drugih Svobod na področju občine.

Kino »Radio« na Jesenicah bo predvajal danes zvečer obnovljen slovenski film »Triglavske strmine«, ki so ga leta 1932. posneli scenarist Janez Jalen, režiser Ferdo Delak, snemavec Metod Badjura ter igralci Jože Cop, Miha Potočnik, Jože Kunstler, Uroš Zupančič, Danilo Cesar, Milka Badjura in Pavla Marinkova. Na predstavi, ki bo ob 19. uri, bodo navzoči tudi nekateri ustvarjalci in igralci filma.

Gledališče »Tone Cufar« na Jesenicah je uprizorilo v soboto zvečer sedmič, in s tem na domačem odru zadnjč, prvo delo letošnje sezone. Po uspehih predstavah doma na bodo Jeseniški gledališki gostovali z dramo Federica Garcia Lorca »Dom Bernarda Albe« na Hrušici, na Dovjem v Zabrancju, v Podnartu in na Bledu. Prvo delo letošnje jeseniške gledališke sezone je bilo priletno presenečenje, zato so bile reprize dobro obiskane. Režiser in inscenator Bojan Cebulj je uspel. Uspele so pa tudi vse igravke, kakor Slava Meroševičeva, Stanka Geršakova, Vera Azmanova, Tatjana Koširjeva, Anica Vištova, Darinka Korščeva, Vlasta Pavličeva, Marjanca Cebuljeva, Rezka Torčkarjeva in Vera Smukavčeva. — U.

Na pobudo tovarne »Seire« so v Skofji Loki ustanovili selekcijsko postajo kuncev. V njej bodo vzgajali plemenjake, ki jih bodo prodajali rejalskim društvom in rejcem. Na sliki: oskrbnik Ludvik Stučin krmi enega izmed plemenjakov

Preddvor - nov turistični center

Trgovskogostinsko podjetje Central iz Kranja je prevzelo od gostinskega podjetja Dom na Jezerskem gostišče Grad Preddvor, ker je bila razdalja med upravo na Jezerskem in Preddvorom prevelika. Novemu lastniku bo sodelovanje z uslužbenci in upravo lažje. Poskrbeli bodo, da bo gostišče v Preddvoru postalo prijetno zatočišče turistov. Seveda pa bo potrebno še precej materialnih in finančnih sredstev.

Direktorja Andreja Babiča smo naprosili, naj nam odgovori na ne-

kaj vprašanji v zvezi z ureditvijo gostišča in okolice.

- Ali ima Preddvor pogoje, da postane pomembnejši turistični in rekreacijski center naše občine?
- Vsekakor, toda treba bo še marsikaj narediti in vložiti tudi znatna finančna sredstva.
- Ali zmogljivosti gostišča zadostujejo?
- Sob in postelj je premalo. Skupno je le 19 ležišč. V gostišču

pa je več prostorov neizkoriščenih. Čeprav so zelo primerni za razne sestanke, seminarje, interne zabave in druge take potrebe.

- Katerih del se boste najprej lotili?
- Ravnali se bomo po načrtih, ki se pripravljajo za letošnje ureditve kraja. V gostišču bomo preuredili vse prostore. Obvestili bomo podjetja in potovalne agencije, kaj vse lahko nudimo v Preddvoru. Prostori so primerni tudi za seminarje, sprejeme delegacij, te-

čaje, šahovske prireditve in drugo. Spomladaj pa bomo dokončno uredili zunanost gradu.

- Kako pa bo s povečanjem številca ležišč?
- V bivši Slavčevi vili, ki jo je nekaj časa upravljala tovarna Iskra Kranj, bomo uredili depandanso, v kateri bo približno 40 postelj. Stavba, v kateri bomo uredili depandanso, je od gradu oddaljena je dobrih 100 metrov. Z lepim parkom in sprehajalnimi stezami bosta oba objekta povezana. Prihodnje leto, ko bo organiziran v Kranju stacionarni turizem inozemskih turistov, bo v Kranju primanjkovalo tujskih sob. Prosta ležišča v Preddvoru bodo lahko izkoriščali za turiste, ki so prišla v Kranj.

- Okolica jezera še ni urejena. Kaj boste naredili, da bo Preddvor postal za obiskovalce privlačen in priljubljen?

— Predvidena je gradnja vikend naselja. Naše podjetje pa bo uredilo camping. Prostor bo urenjen tako, da bodo turisti lahko tudi sami kuhali. Postavili bomo tudi nekaj kabin za kopavce in nabavili še nekaj čolnov. V bližini jezera bo treba postaviti tudi kloso, v katerem bo mogoče kupiti razglednice in spominke.

- Ze pred letom je bilo govora o tem, da bodo ljubitelji ribolova lahko dobili dnevne lovne dovolilnice za ribolov. Ali nam lahko poveste kaj o tem?

— Vsekakor bo treba misliti tudi na to, da bodo turisti lahko dobili dnevne lovne dovolilnice. Z uvajanjem 42 urne delovnika se bo nedvomno povečalo število domačih turistov, ki si bodo želeli tudi športnega razvedrila.

- Letos je bilo vloženi precej denarja. Ali nam lahko poveste kaj o tem?

— Sedaj bomo poskusili z zagnanjem, kar so predlagali domačini že pred leti. Morda bo to uspelo. Če v jezeru ne bo vode, bodo vsa prizadevanja, da se razvije turistični in rekreacijski center zaman. — R.

Pred krvojavsko akcijo v kranjski občini Priporočila delovnim organizacijam

Kranj, 18. decembra — Za jutrišnje sejo občinske skupščine Kranj je svet za zdravstvo pripravil naslednje priporočilo:

Priporočamo vsem delovnim organizacijam na območju občine, da priznajo krvojavcem, ki s potrdilom dokažejo, da so oddali kri, dela prosti in plačan dan. Verjetno ni bojzani, da odbor občinske skupščine ne bi sprejel tega priporočila. Tako bo kranjska občinska skupščina med prvimi, ki bodo učinkovito podprle to izredno humano akcijo. Za leto, ki se bliža koncu, je bila sprejeta obveza, da kri daruje 900 krvojavcev za transfuzijsko postajo na Golniku, v času od 24. decembra do 30. decembra pa naj bi občinski odbor Rdečega križa pridobil še 1500 krvojavcev za Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani.

Nemogoče bi bilo pridobiti toliko krvojavcev, če gospodarske

organizacije delavcem, ki bi želeli oddati kri, ne bi odobrile prost dan, ne da bi ga za to prikrajšale pri zaslužku. Občinski odbor RK bo o prijavah krvojavcev pravočasno obvestil ustrezne delovne organizacije. — S.

Zabavna nedeljska prireditve

V Zalogu pri Cerkljah je bila v nedeljo popoldne zabavna prireditev, za katero je bilo med tamkajšnjimi prebivalci veliko zanimanje. Domači izvajalci so pripravili samostojni celovečerni program, k sodelovanju pa so povabili tudi skupino azijskih in afriških študentov. Posebno lepo so domačini pozdravili tuje študente.

Cesto JLA bodo od križišča s cesto Staneta Zagarja do križišča s Kidričevo cesto razširili za 6 metrov

Filmi, ki jih gledamo Razkošje v travi

Ameriški barvni film, režiser Elia Kazan; scenarij W. Inge; igrajo Natalie Wood in Warren Beatty.

Odkar v Hollywoodu filmov ne delajo več režiserji, ampak producenti — a to je že od Chaplina naprej — je Amerika daleč za Evropo v razvoju modernega filmskega oblikovanja. Tako daleč, da evrop-

ski gledavec že dolgo išče v ameriških filmih samo še zabavo. Navadno ni razočaran.

Elia Kazan je režiser, ki je imel po čistkah v Hollywoodu veliko opravil s cenzuro. Večkrat je že skušal pošteno prikazati svoj odnos do razizma. Nikoli mu ni uspelo. Toda, treba je žveti. Odtod film »Razkošje v travi«. Film z

blestečo brodwaysko zasedbo bo prav gotovo vrnil vloženi denar. Barvni film o ameriški mladini dvajsetih let in o večnem vprašanju pravičnega odnosa med otroci in starši. Nekaj podobnega smo videli že v obeh delih »Mestece Peyton«. Le, da je v »Razkošju« še več psihologije, še več ameriškega okusa. A poleg vsega je v filmu še nekaj. Nekaj, kar je najboljše, najlepše, najbolj iskreno. Moto o grenki minljivosti človekovih srečnih trenutkov. Resnica o razkošju v travi, ki mine. Otožen spomin, iz katerega črpamo moč še vse življenje. Film bi bil rad pozabiti. Tu najdemo režiserja, ki se izpo-veduje. Tada prevečkrat nam ga skrrije producenta komercialnost. Začetimo ga samo še na koncu, ko nam brezbržno, objektivno in za ameriške pojme pogumno prikaže farmersko vsakdanjost. Ali je to namig na spremembo tematike v bodočih delih? Če je tako, mnogo uspeha.

BODICE

● Ja, ta zima mi je pa dala. Prej sem ženo kar lepo krotil. Trdil sem, če ni premoga, bo že nekako. Zdaj, o tem mrazu pa je postala silno buda. Od mraza in od strahu pred njo sem se zvil v klobčič in razporedil bodice na vse strani. Mislim, da se bom tudi z jutranjim delavskim avtobusom lahko peljal v Kranj. Pred bodicami v njem se bo vsak umaknil, sem mislil. Pa ni bilo res. Avtobusi so tako nabiti, da nisem morel zvozem. Kako naj potem pomagam vsem tistim delavcem, ki se vsako jutro prevožajo, kregajo, je vozijo ne eni nogi ali pa celo ostanejo na snabl? Pravijo, naj pilem v bodice! Ali bo so zaleglo?

tista hiša menja gospodarje in se je vsak otepa. Naj bo tako ali drugače, zdravniki niso pečarji in so vedno na razpolago.

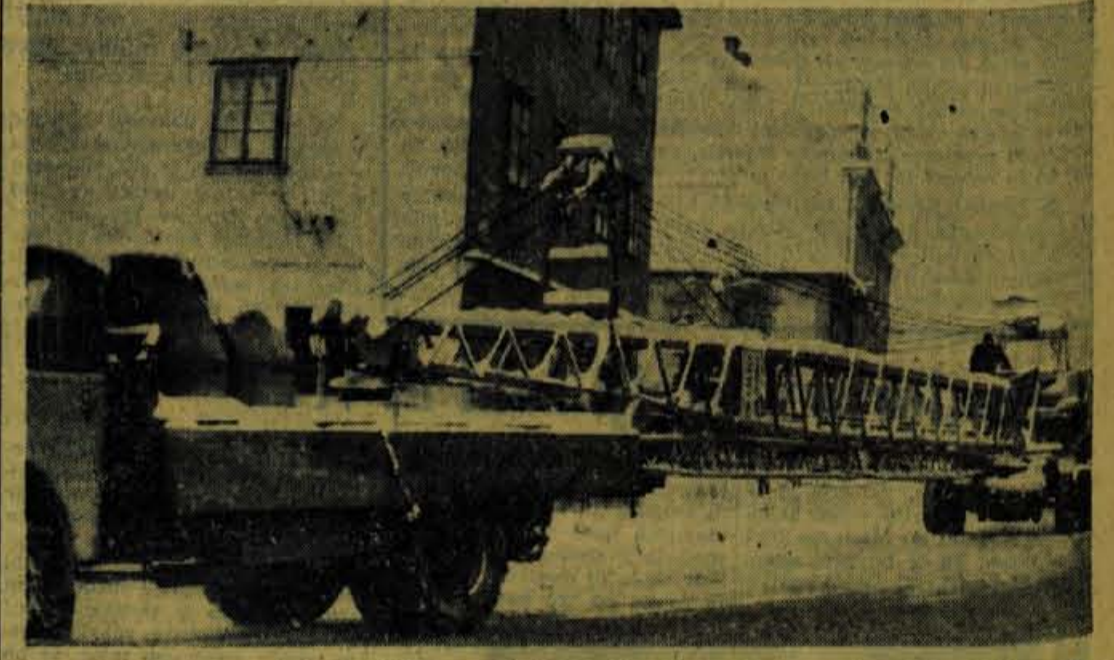
● Bolj me je prevzelo, ko sem srečal na kranjskih ulicah dijake in poslušal njihove dogodivščine. V njihovem domu v Stritarjevi ulici so pred meseci podrli stranišča, kopalnico in umivalnico. Nekaterim je bilo všeč, ker se jim ni bilo treba umivati, za druge potrebe pa je prikladen tudi ort za hišo. Končno ni tako budo. Eno stranišče je vedno imajo in tudi mrzla voda se dobi za umivanje. Če so se lotili preurejanja tiste hiše, mora stvar steči po vrstnem redu.

● V resnici pa se mi je zasmililo dvanajstletno dekle, ki hodi v tem mrazu v tolu v mrzlih gumijastih škornjih. Očka, kot mi je zapala, ji je pred petimi tedni kupil krasne nove zimske čevlje v prodajalni Peko na trgu pred cerkvo v Kranju. Kako vesela jih je bila. Pazila je nanje! Toda samo teden dni. Potem so se gumijasti podplat začeli odlepjati. V trgovini so reklamacijo z razumevanjem sprejeli. Toda, ko so čevlje vrnili, je bil vsak čevlji drugačen. Sprejeli so jih nazaj in deklič je danes ne ve, kdaj in kakine čevlje bo dobila za tistih 5.250 dinarjev, ki jih je očka težko prihranil. Potolažil sem deklico v prepričanju, da bo do spomladaj dobila zimske čevlje, kot dijaki toplo vodo in stranišča.

Lepo vas pozdravlja
VAŠ BODICAR

Trgovsko podjetje »KURIVO« Kranj razpisuje za svojo novo poslovalnico na Jesenicah

1. POSLOVODJE
  2. ADMINISTRATORKE
- Fogojji: pod 1. kvalificiran trgovski delavec; pod 2. administrativna šola ali daljša splošna pisarniška praksa.
- Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi OD. Nastop službe takoj oziroma po dogovoru. Stanovanje ni zagotovljeno. Ponudbe poslati upravi Trgovskega podjetja »Kurivo« Kranj.

Zaradi snega so na mnogih gradbiščih prekinili delo. Včeraj dopoldne so mimolodči začudeno gledali nenavaden tovor — orjaški žerjav, ki so ga peljali skozi Kranj

Ob občinskem prazniku čestita delovni kolektiv elektrotehniškega podjetja

Škofja Loka

vsem občanom. Poslovnim prijateljem in potrošnikom želimo istočasno srečno novo leto 1964.

Proizvodni program: Elektrotehnični aparati za gospodinjstvo Električni aparati Transformatorji Elektromehanški sestavni deli

Kmetijska zadruga Skofja Loka

čestita ob občinskem prazniku vsem občanom, poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom

Priporočamo se še naprej za sodelovanje in naročila.

Kolektiv tovarne prešitih odev in tapetništva

ODEJA ŠKOFJA LOKA z Obrotom v Ljubljani

čestita vsem občanom, delovnim ljudem občine in svojim poslovnim prijateljem ob občinskem prazniku.

Želi jim tudi veliko sreče in delovnih uspehov v novem letu 1964

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodajam breje svinjo ali zame...

Prodajam opuščen mlin in hišo v...

Prodajam nedograjeno enodružin...

Ugoden nakup novoletnih daril...

Prodajam 8 let staro kobilu, vaj...

Prodajam montažno leseno garažo...

Prodajam prašiča, 215 kg težkega...

Prodajam 200 kg težkega prašiča...

Pri takojšnjem plačilu nudimo...

Prodajam magnetofon znamke «Fi...

Prodajam boben za jazz. Zg. Bi...

Prodajam več betonskih, stebrov...

Prodajam slamoreznilco srednjete...

Vsa darila vam poljubno pakiramo...

Prodajam kravo, dobro mokraričo...

Prodajam levo dodatno pečico k...

Prodajam debelega prašiča za za...

Prodajam šteditnik znamke Goran...

Prodajam zavorne bobne za gumi...

Prodajam kravo, 6 prašičev in čev...

Prodajam fotoaparati Rolli-fleks...

Prodajam kozo, dobro mlekaričo...

kupim

Kupim 4 suhe hode ali strešni...

Kupim ovčjaka, nemške pasme...

ostalo

Dne 3. januarja bomo izdali...

Absolventno Ekonomске srednje...

Oddam opremljeno sobo solidne...

Jajca, zagotovljena sveža, prodaj...

Podpisana Cecilija CATER, delavka...

Vsa darila vam poljubno pakiramo...

V soboto, 14. t. m., okoli 17. ure...

objave

Bolehaite na želodcu, jetnih, žolču...

SILVESTROVANJE V STRAZIŠČU

TVD Kranj, Kranj priredi silvestrovanje...

Igra Kranjski jazz ansambel. Predprodaja...

in Frančiška Zupančič, gumarka; Hasib Ridč...

Rodile so: Helena Kern — deklica, Karolina Frelh — deklica...

tržni pregled

V KRANJU

Jajčka 60 do 160 din, krompir 30 do 35 din...

kino

RADOVLJICA

19. decembra avstrijski, nemški film MOJA NECAKINJA TEGA...

20. decembra jugoslovanski film STOPNICE HRABROSTI...

PODNART

20. decembra avstrijski, nemški film MOJA NECAKINJA TEGA...

Gibanje prebivalstva

V KRANJU

Poročili so se: Peter Drobnič, orodjar in Rozalija Rahonc...

Advertisement for Janez Černivec, a former shoemaker, with contact information and a photo.

„Ne obračaj se sinko“

136. V šefovi pisarni se ni nič spremenilo, odkar je bil pri njem...

137. «Cigareta, gospod bojevnik? Torej, opazili ste, da ni našega...

138. «Seveda bo zanimivo, če sta obe obleki modri,» je nadaljeval...

Žrebanje velike blagovne loterije vojaških vojnih invalidov in borcev NOV občine Kranj bo v nedeljo, 22. decembra 1963, ob 17. uri v avli Občinske skupčine Kranj.

Udeležite se žrebanja! Še je čas, da kupite srečko!

Grigorij Baklanov Mrtvi ne poznajo sramu

Išenko je nenadoma pričel govoriti o stvarih, na katere pred...

V polkovnikovem glasu je bilo toliko prezira, v očeh, ki so pre...

Ob tem spoznanju je bilo vse drugo, celo bojazen pred vojnim...

Kako smo prestali prvi napad letošnje zime

Zima kaže hude zobe

Skozi zamrznjena okna spalnice so se v belo jutro zapile še zaspane oči polne sreče. Kakšna radost! Bila je prva zimsko sobota s snegom. Otroško veselje pa so spremljale težave starejših. Zlasti v prometu. Prva hujša poledica se je začela že v četrtek zvečer. V Gobovcih — na glavni cesti med Posavcem in Podbrezjem — je na spolski cesti obtičalo prvo vozilo. Dve uri je bil ustavljen promet.

Nevarno krščevanje

Glavne težave so nastale naslednje jutro — v petek. Avtobusi so vozili z zamudami, delavci so prihajali na delo kasneje in potniki so v »plesočih« vozilih preživeli marsikateri neprijeten trenutek. Vendar hujših nesreč ni bilo. Večja nesreča a človeškimi poškodbami se je zaradi poledice pripetila pri tovarni Sava. Delavci so čakali na avtobus. Pripeljal je in ko je začel zavirati, ga je zaneslo vstran in pritisnil je ob zid delavko, ki je še vedno v bolnišnici. Prva dva dni — v petek in soboto je bilo po naših cestah veliko nesreč — 26! Pri tem pa še niso vštete nesreče v škofovškem in bohinjskem območju. Med temi je samo en tovarnjak. Vsa druga vozila so bila lažja, osebna. In ob tem še ena zanimivost — izmed vseh prizadetih voznikov jih je bilo okrog 80 odstotkov takih, ki so tokrat doživljali svoj prvi krst z vozilom na poledici — vozniki, ki so šele letos dobili voziška dovoljenja in ki niso imeli izkušnje na zimskih voznjah.

Klanec na gorenjski cesti sproti posipajo s peskom in soljo tako, da sneg motornim vozilom ne dela posebnih težav

Halo! Halo!

Znova je zazvonil telefon. Tukaj žičnica Vogel. Pošljite plug tudi naprej od Zlatopraga proti Savici! Moramo pripeljati še nekaj nujnega materiala, da preprečimo večjo škodo, s katero nam grozi ta nepričakovana zima.

Tako so prosili graditelji žičnice. Ugodili so jim. Podobnih klicev je bilo te dni mnogo in v cestnem podjetju v Kranju imajo te dni »sezono« dela in skrbi. Telefonska zveza je delovala dan in noč med Radovljico, kjer je dol njihove mehanizacije, s Poljansko dolino, z Jezerskim, s Tržičem, s Kranjsko goro, z Bohinjem in z

drugimi kraji, kamor so potem brneli plugi. Izpod lop in drvarnic na Primskovem, kjer imajo še trenutne zasilne garaže, se je zaslusal ropot. Na poledenelo cesto so krenili tovarnjaki — posipavci in z mešanico soli in peska preprečili zastoje in morebitne nesreče. Padel je sneg, »skandilavec« kot mu pravijo — droban, suh, ki po malem sneži dneve in dneve. Ni bilo časa čakati, da bi nehala snežiti in bi dokončno uredili cesto, temveč je bilo treba sproti orati, čistiti, prebijati zamete. Napad proti belemu sovražniku se je začel iz Pokljuke, iz Ukanca in iz drugih višinskih krajev so v snežni metež zaorali težki plugi proti dolini. 582 kilometrov cest ni šala!

Trinajst velikinov

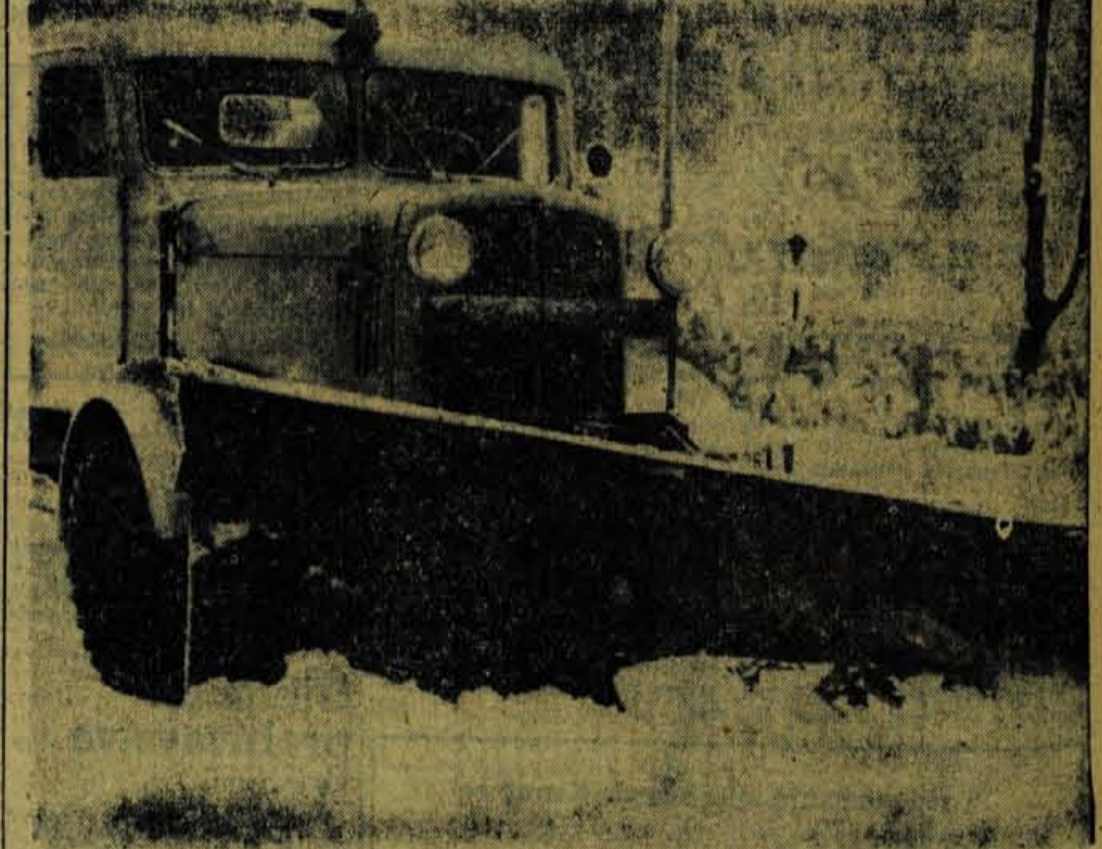
Na cestah smo te dni videli mnoge nove tovarnjake — posipalce. Ni več treba delavcev, da bi iz tovarnjaka z lopatami metal pesek naokrog. Do

volj je samo eden, ki meče pesek na vrteče kolo, ta pa ga enakomerno razprši po širini ceste. Še bolj pa so zanimivi težki plugi — »velikani« kot jim pravijo. Trinajst jih imajo razporejenih po vseh gorenjskih cestah. Z njimi se sneg ne more več »igrati« tako kot z lahki leseni, ki jih je vsaka trša plast vrgla pokonci. In njihovi vozniki! Prvi dan je marsikoga zanašalo vstran in naprave niso bile »poslušne«. Prvič so bile na takih preizkušnjah. Tečajji, teoretično znanje in tudi vaje v jesenskem času, vse je bilo drugačno kot resnični spopad z ledom in snegom.

Prehod na gumba

Tako se tudi zimska služba počasi preusmerja od samokolnic in lopat k napravam »na gumba«. Na nekaterih nevarnejših krajih in klancih, kot je to na Brezjanskem klancu, na Podvinskem »toboganu« in drugod, so stalne ekipe cestarjev. Dostikrat

je treba vozilom posebi pomagati, stalno posipavati in biti v pripravljenosti. Toda doseganje izkušnje v »boju z zimo« na cestah so že dvignile ugled sodobne mehanizacije. Tako je v načrtu cela vrsta silosov s peskom ob glavnih cestah. Tovarnjak — posipavec bo avtomatično naložil pesek in ga posipal po cesti. Na razdalji, kjer je predvideno, da bi bil posipavec že prazen, bo nov silos. In tako naprej. To je zadnja težnja za mehanizirano oskrbovanje cest pozimi, ki pa še letos ne bo uresničena. Prva preizkušnja zime je za nami. Nekateri ceste kot v Vrta, čez Vrščič, na Blegoš in druge so puščene samo še smučarjem. V dolini ni bilo večjih težav. Promet je z malimi zastoji in težavami znova oživel. Toda skrbi naših ljudi so še vedno velike. Pritisk za premog in kurjavo je upravičeno vse večji, pred nekaterimi trgovinami z zimskimi čevlji so nastale vrste, otroci hočejo sanke... Ob prvem obisku prihajajoče zime. — K. M.

Skupaj s snegom so prišla na naše ceste tudi z železnimi plugi opremljena težka vozila Cestnega podjetja Kranj. Lesene pluge s konjsko vprego srečujemo le še na nekaterih lokalnih cestah

šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● šport ● špo

Pri šestih križih še vedno ostro oko

Potem, ko je petkrat zamižal z levim očesom in se z desnim zazrl prek mušice v sto metrov oddaljeno tarčo, zakaj padajoče snežinke so ga slepile in mu jo še bolj oddaljevale, je petkrat sprožil petelina. Seštelil smo: 32 krogov. To je bilo srečanje z IVANOM TAVCARJEM na tradicionalnem strelskem prvenstvu v počastitev praznika občine Škofja Loka in dneva JLA na strelišču v Vincarjih minulo nedeljo. Ne dvomno je, da je Ivan Tavčar, upokojeni vrtnar in najstarejši škofovški aktivni strelac s svojim rezultatom pripomogel, da se je ekipa »veteranov« strelske družine »Brata Kavčič« s Trate, poleg njega sta jo sestavljala še France Nosan in Božo Bulat, uvrstila na tretje mesto. »Strelski šport sem vzljubil že v mladosti in gojim ga predvsem zato, da preizkušam svoje oko« — nam je pripovedoval kasneje v »Kroni«, kjer je bila razglasitev rezultatov, podelitev nagrad in diplom ter skromna zakuska.

● Prepričali smo se, da je vaše oko kljub letom še ostro. Ponavadi se starejši ljudje radi pohvalijo z lovskimi trofejami? — S tem se pa ne morem. Ze od nekdanj se mi je živla smilila, divjad sem raje zalezoval in nanjo »streljal« s fotoaparatom. S tovrstnimi trofejami pa se lahko pobaham, doma jih je precej, med vsemi mi je najbolj všeč posnetek gamsa na pečini. Pridite, pa vam jih pokažem.

● Kaj menite, kot soustanovitelj strelskega športa v Škofji Loki o današnjih strelcih? — Rad bi videl v strelskih vrstah več mladih obrazov in da bi vsi strelci dosegali še boljše rezultate kot jih. Menda bodo zvesti nam, »veteranom«.

● In vaše želje? — Dvaindvajset let sem bil edini vrtnar v Škofji Loki, zato bi izrazil željo, da bi Škofja Loka postalo »mesto v cvetju«. Kakó lepo bi bilo, če bi bilo na oknih starih hiš na Mestnem in Spodnjem trgu več rož. v mislih imam nageljne, tako kot v Kropi. Kar pa zadeva strelstvo, menim, da bi morali naši strelci dobiti več sredstev. Pri tem mislim na nakup pokala. Le-ta bi lahko bil prehodni, hkrati pa naj bi bilo to tekmovanje medobčinsko.

Stane Skrabar

IVAN TAVCAR

Prijateljsko srečanje srednješolcev

Kranj, 16. decembra — Danes je SD »Herkules« na gimnaziji v Kranju organiziral športno srečanje z dijaki zobotehnične šole iz Ljubljane. Dijaki so se pomerili najprej v odbojki, nato pa v košarki. V obeh srečanjih so zmagali Kranjčani, v odbojki z 2:1, v košarki pa 29:18 (15:9). Izredno zanimivo je bilo srečanje v odbojki. V prvem setu so se gostje znašli in zmagali. V drugem in tretjem setu pa so se

gimnazijci bolj potrudili in zmagali v dveh setih. V košarki pa gimnazija ni imela veliko dela, kar kaže tudi rezultat tekme. Srečanje je bilo nadvse prijateljsko in moramo pohvaliti gimnazijce, ki so srečanje organizirali. — P. S.

V počastitev dneva JLA

TRŽIČ — V počastitev praznovanja dneva JLA, so bila prirejena razna športna tekmovanja. Tako je bilo v nedeljo kegljaško tekmovanje v borbenih igrah. Nastopile so 4 ekipe: ZB NOV, ZVVI, ZROP in Garnizon iz Križev. Prvo mesto je osvojila ekipa ZVVI z rezultatom 352 podrtih kegljev, pred ekipo ZB NOV, ZROP in Garnizonom Križe.

Pred občnim zborom SK Triglav Kranj

Čas terja svoje

Smučarski klub Triglav Kranj bo imel v četrtek, 19. decembra, svoj redni letni občni zbor. Vsakoletni obračun kranjskih smučarjev bo prav gotovo zanimiv — ne samo zaradi tega, ker smučanje v zadnjih letih preživlja poslovo krizo, marveč predvsem zaradi tega, ker se iščejo vzroki, zakaj je tako. V obdobju, v katerem smo, je nedvomno značilno, da je naloženo klubom dvojno breme: skrb za razvoj kvalitetnega in množičnega smučanja. Ob teh problemih pa nekaj drži — drži namreč, da klubi obe nalogi z obstoječimi sredstvi in kadri niso sposobni izpeljati. Ze dalj časa na Gorenjskem razpravljamo, da je smučanje naš šport številka 1. Vsa ta zagotovila pa so, vsaj zdaj se, docela deklarativna ob sredstvih, ki jih dajemo za smučanje. Na drugi strani je poseben problem strokovni kader. V smučarskem športu, čeprav nosi naziv, da je šport številka 1, na Gorenjskem nimamo ustreznih trenerjev — čeprav jih manj številni in manj aktivni klubi imajo. Problem sicer klub rešuje z občasnimi trenerji — vendar s takimi metodami klubov, ki delajo v boljših kadrovskih in finančnih pozicijah — ne bomo več dosegali. Kljub temu pa so kranjski smučarji dosegali lepe uspehe. Posebne uspehe so dosegali v lanskem letu skakalci. V klubu je cela vrsta mladih perspektivnih tekmovalcev s Štefancjem, na čelu. Njihovo delo na smučarski skakalnici na Gorenji Savi, za katero so porabili več kot 1500 ur, je eden lepih uspehov.

niškega tekmovanja, ki ga je priredila namiznotenška sekcija TVD Partizan Križe. Sodelovalo je 6 ekip in 26 posameznikov: iz Kovorja, Križev, Tržiča in Garnizona Križe. Prvoplasirana ekipa je prejela pokal v trajno last. Prvotako najboljši posameznik, vendar bo finale posameznikov in tekmovanje dvojic šele v četrtek ob 20. uri v Križah. Pokale in diplome najboljšim bodo razdelili na svečani akademiji v petek. Organizatorji »Križe« so imele

dve zelo dobri ekipi. Obe sta se plasirali v finalni del tekmovanja. Tretji finalist pa naj bi bil zmagovalc med Kovorjem in Partizanom Tržič. Tržičani so brez težav premagali Kovorjane. Po tej zmagi so se srečali z drugo ekipo Križev. To pot so zopet bili zmagovalci Tržičani s 5:2. Dogodilo bi se kmalu presenečenje. Druga ekipa Križev bi kmalu premagala svojo prvo ekipo, saj so v začetku vodili že z 2:0. Po vodstvu pa so se igralci prve ekipe zdramili in začeli igrati resneje in tako le rešili dvoboj v svojo korist s 5:3. V borbi za prvo mesto sta se srečala Partizan Tržič in prva ekipa Križev. Zmagala je ekipa Partizana Tržič in tako osvojila prvo mesto na tem turnirju. Partizan Tržič je nastopil v naslednji postavi: Prelog, Pančur, Jakopin.

Občni zbor, ki ga pripravlja SK Triglav in ki bo jutri v dvorani občinske skupščine, bo ocenil razmere v kranjskem smučanju tako, kakor je to tudi potrebno.

Rezultati: Križe I : Križe II 5:3; Partizan Tržič : Križe II 5:2. V finale posameznikov pa so se plasirali Meglič, Jakopin in Jelač. — N. A.

Sankačev ne bo med olimpijci

Minul četrtek so na zasedanju Jugoslovanskega olimpijskega komiteja sklenili, da se naši sankačji ne bodo udeležili olimpijskih iger v Innsbrucku. Nekateri bodo tja odpotovali le kot opazovalci.

Čeprav se je sankajska zveza Slovenije resno potegovala za olimpijski nastop naših sankačev, ki tekmujejo na eno in dvosedelnih sanjah, je nalezela na gluha ušesa JOK. Kljub negativni odločitvi se je v nedeljo na Jesenicah zbralo 14 kandidatov, ki so imeli možnost s posebnim testiranjem doseči normo, ki je potrebna za odhod v Innsbruck. Testiranje je v celoti uspelo, saj so udeleženci dosegli zelo lepe rezultate. Normo — 1025 točk — so presegli Julij Učkar, ki je zbral 1225 točk, Milan Učkar s 1125 točkami, Zdravko Rozman s 1124 in Jakob Rozman s 1114 točkami.

Po teh rezultatih pa se vprašujemo, zakaj JOK ne bo izpolnil svojih obljub. Sankajski šport se vse bolj razvija, vendar moramo, žal, ugotoviti, da pri nas ne bomo šli v korak s tem razvojem. Na svetovnem prvenstvu v Hinvilu v Švici je nastopilo 70 tekmovalcev iz 16 držav. Tam je bil najboljši Jugoslovan Julij Učkar trinajsti na lanskem prvenstvu so se naši še slabše odrezali — predvsem zato, ker se ga je udeležilo več tekmovalcev. Če primerjamo rezultate naših sankačev z rezultati smučarjev, lahko rečemo, da so vsaj enakovredni, če ne celo boljši, vendar kaže, da JOK za odhod na Tirolsko ni upoštevalo tega kriterija. Ker je zadnji rok za prijave 6. januar, bi bilo umestno, da naš specializirani forum to (napako) še popravi. — P. Karlin